Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2026-cı il 20 avqust tarixli Sərəncamı
ilə təsdiq edilmişdir

Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafına dair 2026–2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı

1. Qısa xülasə

"Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafına dair 2026–2030-cu illər üçün Dövlət Proqramı" (bundan sonra – Dövlət Proqramı) turizmin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında rolunun gücləndirilməsi, qeyri-neft-qaz iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi, regionların rəqabət qabiliyyətinin artırılması və Azərbaycanın beynəlxalq turizm məkanı kimi mövqeyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında müəyyən olunmuş hədəflərin reallaşdırılması üçün turizm sahəsində strateji çərçivənin inkişaf etdirilməsi, digər sahəvi siyasətlərin turizm siyasəti ilə uzlaşdırılması, dayanıqlı keyfiyyət təminatı sisteminin qurulması, cəlbedici təşviq mexanizmlərinin formalaşdırılması, tənzimləmə alətlərinin təkmilləşdirilməsi, brendinq, marketinq və kommunikasiya işinin gücləndirilməsi, rəqəmsallaşma imkanlarının genişləndirilməsi, statistika və kadr bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi müəyyən edilmişdir.

Dövlət Proqramının icrası nəticəsində Azərbaycan Respublikasının turizm sahəsinin regional və qlobal rəqabət qabiliyyətinin gücləndirilməsi, dayanıqlılıq prinsipləri əsasında müxtəlif turizm növləri üzrə keyfiyyətli turizm təcrübəsi təqdim edən müəyyən coğrafi ərazidə yerləşmə, nəqliyyat, infrastruktur, əyləncə və digər xidmətlərin vahid şəkildə göstərildiyi turizm məkanına (bundan sonra – destinasiyaya) çevrilməsi, turizm sektorunun sosial-iqtisadi inkişafa, o cümlədən ÜDM-in artımına, məşğulluğa və qeyri-neft-qaz ixracına töhfəsinin əhəmiyyətli dərəcədə yüksəldilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

2. Qlobal trendlər

Dövlət Proqramı üzrə strateji çərçivənin müəyyən edilməsi üçün turizm sahəsində müşahidə olunan aşağıdakı yeni qlobal trendlər və turizm siyasəti istiqamətləri xüsusi aktuallıq kəsb edir:

2.1. böhranlara davamlılıq. Son 5 il ərzində geosiyasi gərginliklərə və qlobal miqyaslı təhdidlər yaradan hərbi münaqişələrin baş verməsinə baxmayaraq, beynəlxalq turist səfərlərinin dinamikası davamlılıq nümayiş etdirərək, orta hesabla hər il təxminən 5 faiz artmışdır. 2025-ci ildə dünya üzrə beynəlxalq turist səfərlərinin sayı əvvəlki ilə nisbətən 4 faiz artaraq 1.52 milyard nəfər olmuşdur ki, bu da COVID-19 pandemiyasından əvvəlki 2019-cu il göstəricisindən 7.5 faiz çoxdur.

Turizm sahəsinin böhranlara davamlılığını təmin etmək məqsədilə müxtəlif üsullardan (çoxdilli rəqəmsal alətlərdən, çevik marketinq və kommunikasiya kampaniyalarından, turizm fəaliyyətləri üzrə birbaşa maliyyə dəstəyi və təşviq proqramlarından, kütləvi turizmdən asılılığın azaldılması məqsədilə xüsusi qruplardan ("niş turizmi" – müəyyən maraq və ehtiyac əsasında məhdud hədəf auditoriyaya yönəlmiş, ixtisaslaşmış turizm məhsul və xidmətlərinin təqdim edilməsini nəzərdə tutan turizm növü) üçün sağlamlıq və müalicə turizmi də daxil olmaqla müxtəlif, eləcə

də digər alternativ turizm növlərinin inkişaf etdirilməsi, daxili turist səfərlərinin stimullaşdırılması) istifadə edirlər. Tələb əsaslı turizm marketinq siyasətinin formalaşdırılması məqsədilə hədəf bazarlar öyrənilərək, hər bir bazarın xüsusiyyətlərinə uyğun marketinq kampaniyaları yaradılır, viza sadələşdirilməsi və liberallaşması, hava əlaqəsi coğrafiyasının genişləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər icra edilir;

2.2. istehlakçı davranışı. Turistlərin səfər seçimində ənənəvi yanaşmalar öz təsirini saxlamaqdadır. Belə ki, mədəni irslə və təbiətlə əlaqədar turizm təcrübələrinə meyillilik və "təkbaşına" ("solo") səfərlərin payı artsa da, səyahət edənlərin seçimlərində günəş və dəniz, şəhər təcrübəsi, işgüzar görüşlərdə iştirak, alış-veriş və yaxınları ziyarət əsas motiv kimi üstünlük təşkil edir. Digər tərəfdən, təhsil və rifah səviyyəsinin yüksəlməsi ilə daha təcrübəli və yüksək keyfiyyət tələb edən turist qrupu formalaşır. Səyahət planlaşdırılmasında və qərar qəbul etmədə rəqəmsal vasitələr əsas rol oynayır. Əhalinin yaşlanması və orta iş saatlarının azalması ilə yaşlı və subay insanlar, uşaqsız ailələr daha çox asudə vaxt və maliyyə imkanları olan əsas səyahətçi qruplarına çevrilir. Pandemiyadan sonrakı dövrdə (2022-ci ildən etibarən) məsafədən iş rejiminin yayılması daha aşağı xərc və yüksək həyat keyfiyyəti təklif edən yerlərdə uzunmüddətli qalmağı seçən yeni "rəqəmsal səyyah" turist seqmenti yaratmışdır.

Azərbaycanda ənənəvi turizm seçimləri üstünlük təşkil etsə də, yaxın perspektivdə yeni turist seqmentlərinin (yaşlı və subay insanlar, uşaqsız ailələr, sağlamlıq məqsədilə səyahət edənlər və s.) formalaşacağı və onların turizm bazarında əhəmiyyətinin artacağı proqnozlaşdırılır;

2.3. dayanıqlı inkişaf. Son illərdə iqlim dəyişikliyinin mənfi nəticələrinin turistlərin seçiminə təsiri müşahidə edilir və dayanıqlı turizm yanaşması aktuallığını artırır. Bu baxımdan turizm sahəsində dayanıqlı enerji mənbələrindən istifadə, enerji səmərəliliyinə keçid, tullantıların dayanıqlı idarə edilməsi, karbon buraxılışının azaldılması və ya sıfırlanması, vətəndaşların elektrik avtomobillərindən istifadəsi, su sərfiyyatının azaldılması, su obyektlərinin, o cümlədən dənizin mühafizəsi, plastik materiallardan imtina, regenerasiya (ağacəkmə, ekosistemin bərpası və s. vasitələrlə təbii mühitin, yerli icmaların, mədəni irsin qorunmasına, eləcə də iqtisadiyyatın bərpasına və uzunmüddətli inkişafına töhfə verilməsi) və icma dəstək tədbirlərini həyata keçirmə əsas mövzular kimi diqqət çəkir. Əlavə olaraq, ekoloji təmiz məhsullardan istifadə, turistlərin təbiətə səfərlərinin yönləndirilməsi (haykinq və trekinq (dağ piyada) səfərləri, milli parklara səyahət), kəndlərdə kiçik bizneslərin dəstəklənməsi, mədəni irs obyektlərinə ziyarətçi səfərlərinin nizamlanması, həmin obyektlərin bərpası və mühafizəsi, dayanıqlı asfalt örtüyünün, velosiped və piyada yollarının salınması da həlli vacib məsələlər kimi gündəliyə daxil edilir;

2.4. innovasiya, texnologiya və rəqəmsallaşma. Turizm sahəsində texnoloji yeniliklər (süni intellekt, böyük data, virtual reallıq və s.) müştəri təcrübəsini və xidmət keyfiyyətini inkişaf etdirərək sənayenin dayanıqlı və effektiv inkişafına töhfə verir. Xüsusilə, səyahət planlaşdırmasında fərdiləşdirilmiş tövsiyələrdən "chatbot"lar (istifadəçilərlə mətn və ya səs vasitəsilə qarşılıqlı əlaqə yaradan süni intellekt əsaslı proqram təminatları) vasitəsilə təkmilləşdirilmiş müştəri xidmətinə qədər süni intellektlə idarə olunan sistemlər əməliyyat səmərəliliyini artırır və turizm bizneslərini dəyişən tendensiyaya daha yaxşı uyğunlaşdırır.

Qlobal innovasiya, texnologiya və rəqəmsallaşma həllərinin Azərbaycan Respublikasının turizm sənayesində tətbiq edilməsi ölkənin turizm sahəsinin rəqabətqabiliyyətliliyinin artması üçün əlavə fürsətlər yaradır.

Ümumilikdə dünyada makroiqtisadi dalğalanmalar, geosiyasi gərginliklər, artan rəqabət, qeyri-səmərəli siyasi və idarəetmə çərçivəsi, iqlim dəyişiklikləri, rəqəmsal

qeyri-bərabərlik, turizm məhsullarının çeşidinin və keyfiyyətinin aşağı olması, maliyyə resurslarına çıxışın və investisiyaların məhdudluğu, səyahət məhdudiyyətləri (xüsusilə nəqliyyat və viza məsələləri), mövsümilik, infrastrukturun zəif olması, gender bərabərsizliyi, xidmət standartlarının zəif tətbiqi, yerli icma və kənd yerlərinin inkişafı üçün turizmin effektiv istifadəsi problemləri əsas çağırışlar kimi müşahidə edilir.

Qeyd olunan çağırışları nəzərə almaqla, iqtisadi artım, dayanıqlı inkişaf, böhranlara davamlılıq, inklüzivlik və sosial məsuliyyət, ətraf mühitin mühafizəsi, tarix və mədəniyyət qoruqlarının təbliği, ziyarətçi təcrübəsi və məmnuniyyəti, texnoloji və regional inkişaf, beynəlxalq əməkdaşlıq və qlobal rəqabətlilik dövlətlərin turizm siyasətlərinin əsas məqsədləri kimi diqqət çəkir. Azərbaycan üçün qlobal turizm trendlərindən faydalanmaq ölkə ərazisində turizmin davamlı və dayanıqlı inkişafı, beynəlxalq rəqabətliliyin artırılması baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

3.1. Turizm sahəsində dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri

İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və dayanıqlı inkişaf istiqamətində yaranan çağırışlar fonunda turizm sahəsinin inkişafı dövlətin iqtisadi siyasətində prioritet istiqamətlərdən biri kimi müəyyən edilmiş və onun həyata keçirilməsi üçün aşağıdakı istiqamətlər əsas olmaqla kompleks tədbirlər görülmüşdür.

İnstitusional inkişaf və strateji planlamanın keyfiyyətinin artırılması tədbirləri çərçivəsində milli və regional səviyyədə turizmin inkişafı ilə bağlı yeni strateji çərçivələr və institutlar yaradılmış, turizm siyasəti dövlətin digər sahəvi siyasətləri ilə uzlaşdırılmış, yerli səviyyədə tarix və mədəniyyət qoruqlarının idarə edilməsi sahəsində islahatlar həyata keçirilmişdir. Həmçinin, turizm xidmətləri sahəsində standartlaşma və sertifikatlaşdırma istiqamətində idarəetmə mexanizmlərinin formalaşdırılması, turizm sahəsində dövlət–sənaye şəbəkələşməsinin dəstəklənməsi ilə bağlı əhəmiyyətli addımlar atılmış, turizm statistikasının keyfiyyətinin və yayım tezliyinin yaxşılaşdırılması, turizm göstəriciləri üzrə vahid məlumat bazasının yaradılması və data təhlilinin həyata keçirilməsi məlumat və bilik əsaslı qərarverməni dəstəkləmişdir.

Turizm sahəsində biznes mühitinin təşviqi və tənzimləmə çərçivəsinin inkişaf etdirilməsi məqsədilə “Turizm haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2021-ci il 27 dekabr tarixli yeni Qanunu qəbul edilmişdir. Bundan başqa, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 2 avqust tarixli 171 nömrəli Fərmanı ilə yeni “Turizm və rekreasiya zonalarının Nümunəvi Əsasnaməsi” təsdiq edilmişdir. Ölkəyə səyahətin liberallaşdırılması məqsədilə bir sıra ölkələrlə qarşılıqlı əsaslarla viza rejimi ləğv edilmişdir. Həmçinin, Azərbaycan Respublikasının mülki hava limanlarında (aeroportlarında) yerinə yetirilən uçuşların coğrafiyası genişləndirilmiş, turizm sahəsində mövcud dəstək mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və yenilərinin yaradılması istiqamətində addımlar atılmışdır.

Turizm potensialının beynəlxalq səviyyədə təbliği üçün 2018-ci ildə “Azərbaycan: Bir daha bax” marketinq kampaniyası əsasında milli turizm brendi yaradılmış, hədəf turizm bazarlarında dörd əsas istiqamət üzrə (mədəniyyət, sağlamlıq, işgüzar tədbirlər, təbiət və macəra) genişmiqyaslı təbliğat və kommunikasiya tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Turizm potensialından səmərəli istifadə məqsədilə turizm resurslarının inventarlaşdırılması aparılmış, beynəlxalq mədəni turizm marşrutları inkişaf etdirilmiş, dağ-piyada marşrutları yaradılmış, kəndlər üzrə turizm inkişaf konsepsiyaları hazırlanmışdır. Həmçinin, sağlamlıq turizminin inkişafında Naftalan neftinin rolunun

artırılması, eləcə də tibbi turizmin inkişafı məqsədilə ölkənin reytinqinin yüksəldilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir. Eləcə də, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən "2026–2029-cu illər üçün Naftalan neftinin və ondan hazırlanan preparatların müalicəvi təsirinin beynəlxalq miqyasda tanıdılmasını təmin etmək məqsədilə yeni tibbi araşdırmalar aparılmasına və sözügedən məhsullardan tibbi məqsədlər üçün daha geniş istifadə olunmasına dair Tədbirlər Proqramı" təsdiq edilmişdir.

Eyni zamanda, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə turizm infrastrukturunun yaradılması və həmin ərazilərə turist səfərlərinin təşkili istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir.

Dövlət siyasətinin ardıcıllığı və çevikliyi turizm sahəsində müsbət inkişaf meyillərinin davamlılığını təmin edir. 2025-ci ildə turizm üçün xarakterik sahələrdə 7 milyard manata yaxın əlavə dəyər yaradılmış, sektorun iqtisadiyyatda payı tarixdə ilk dəfə 5.4 faizədək yüksəlmiş və pandemiyadan əvvəlki 2019-cu ildə qeydə alınan ən yüksək nəticəni (4.5 faiz) 0.9 faiz bəndi üstələmişdir.

2019–2025-ci illərdə turizm xidmətlərinin ixracı nəticəsində Azərbaycan Respublikasına 8,8 milyard ABŞ dolları ekvivalentində xarici valyuta daxil olmuş, bunun 2,0 milyard ABŞ dolları və ya qeyri-neft-qaz sektorunun ümumi xidmət ixracının 28,5 faizi 2025-ci ilin payına düşmüşdür.

Turizm sektorunun böyüməsi ölkədə məşğulluq üçün əlverişli mühit yaratmışdır. 2025-ci ildə turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə fəaliyyəti sahəsində məşğul olanların sayı 121,0 min nəfər təşkil etmiş, bu göstərici 2019-cu illə müqayisədə 56,1 faiz (43,5 min nəfər) artmış, eyni zamanda həmin fəaliyyət sahəsinin muzdlu əmək bazarındakı payı 2,9 faiz bəndi yüksələrək 4,6 faizə çatmışdır.

3.2. Turizmin inkişafı ilə bağlı əsas çağırışlar

Dünya İqtisadi Forumu tərəfindən dərc edilən "Səyahət və Turizmin İnkişafı İndeksi 2024" hesabatına əsasən, turizmin inkişaf səviyyəsinə görə Azərbaycan Respublikası hesabatla əhatə olunan 119 ölkə arasında 56-cı yerdə qərarlaşmışdır. Ölkə Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya regionu üzrə Qırğızıstanı (102), Tacikistanı (99), Özbəkistanı (78) və Ermənistanı (72) qabaqlasa da, Gürcüstandan (45) və Qazaxıstandan (52), müvafiq olaraq, 11 və 4 pillə geridə qalır. Aparılan təhlil və qiymətləndirmələr, maraq qrupları ilə müzakirələr, statistik müayinə və sorğuların nəticələri ümumiləşdirilərək Azərbaycan Respublikasında turizm sahəsinin inkişafı üçün aşağıdakı çağırışlar müəyyən edilmişdir:

3.2.1. Azərbaycan Respublikasının turizm baxımından əlçatanlığının artırılması. Müasir təcrübədə nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı və şaxələndirilməsi, viza rejiminin və sərhəd keçidi prosedurlarının sadələşdirilməsi destinasiyanın əlçatanlığının artırılmasında əsas rol oynayır. Belə ki, COVID-19 pandemiyası səbəbi ilə ölkədə tətbiq olunan məhdudiyyətlər fonunda alternativ nəqliyyat vasitələrinin məhdudluğu ölkədə hava sərnişin daşımalarının payının artmasına və bu nəqliyyat növü üzrə təmərküzləşmə meyillərinin güclənməsinə səbəb olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasına gəlmə turizmi üçün hədəflənən ölkələrin (hədəf turizm ölkələri/bazarları) vətəndaşlarına münasibətdə Azərbaycan Respublikasına giriş üçün viza tələbinin aradan qaldırılması (vizasız rejimin tətbiqi) bir çox ölkələrdə turizmin stimullaşdırılması baxımından effektiv alətlərdən biri kimi çıxış edir və qonşu ölkələr bu alətdən geniş istifadə edirlər;

3.2.2. turizm bazarlarının şaxələndirilməsi. Ölkəmizin gəlmə turizmi bazarında məhdud sayda ölkələrin yüksək paya malik olması (Rusiya, Gürcüstan, Türkiyə və İran) müşahidə edilir. Yaxın Şərq və Cənub-Şərqi Asiya mənşəli turistlərin ölkəyə cəlb olunması nəticəsində son 10 il ərzində ənənəvi ölkələrdən gələn turistlərin

xüsusi çəkisi təxminən 20 faiz azalsa da, bu ölkələrin ümumi turist axınındakı payı hələ də yüksək olaraq qalmaqdadır. Bir sıra qonşu ölkələrdə geosiyasi vəziyyətin mürəkkəbliyi həmin ölkələrdən gələn turistlərin sayına da mənfi təsir göstərmişdir. Bu faktor alternativ hədəf turizm bazarlarının axtarışı zərurətini daha da gücləndirmişdir;

3.2.3. mövsümilik amilinin təsirlərinin azaldılması. Təhlillərə əsasən, bir ilin 7 ayı turizm üçün qeyri-mövsüm, 5 ayı (iyun, iyul, avqust, sentyabr, dekabr) isə mövsüm dövrüdür. 2019–2022-ci illərin məlumatlarının nəticələri göstərir ki, yerləşmə xidmətlərinin təşkili fəaliyyəti sahəsində gəlirlərin 51,2 faizi mövsüm dövrü olaraq klassifikasiya olunan 5 ayın (34,1 faizi ənənəvi mövsüm ayları (iyun, iyul, avqust) olmaqla) payına düşür. Digər 7 ayda əldə edilən gəlirlər isə orta aylıq gəlir səviyyəsindən aşağıdır. 2024-cü ildə ictimai iaşə xidməti dövriyyəsinin 48,2 faizi, 2025-ci ildə isə 47,1 faizi mövsüm hesab edilən 5 ayın payına düşmüşdür. Təqvim ilinin 3 ayı (aprel, may, oktyabr) üzrə yerləşmə xidmətlərinin təşkili fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlər orta aylıq gəlirdən 0–10 faiz aralığında aşağı göstəriciyə malikdir ki, bu da həmin ayları potensial turizm mövsümü kimi təsnif edir. Əhatəli planlama ilə və təşviqlərlə müvafiq ayların mövsüm ayları sırasında yer alması təmin edilə bilər. Belə ki, bazarların şaxələndirilməsi, marketinq və qiymət siyasətinin dəyişdirilməsi, turizm məhsullarının çeşidləndirilməsi mövsümilik amilinin təsirinin azaldılmasına müsbət təsir edir. Mövsümiliyin təsirinin azaldılması sektorun investisiya cəlbediciliyini dəstəkləməklə yanaşı, dayanıqlı məşğulluğun iqtisadi əsaslarını formalaşdıraraq işsizliyin əhatə dairəsini azalda, işçi axınının sürətini azaltmaqla peşəkarlığın artması ilə nəticələnə bilər;

3.2.4. turizm sahəsi üzrə investisiya mühitinin inkişaf etdirilməsi. Dünya İqtisadi Forumuna görə, Azərbaycan Respublikasında əhalinin hər 100 nəfərinə düşən mehmanxana (hotel) otaqlarının sayı 2021-ci ildə 0,25 olmuşdur ki, bu da dünya üzrə orta göstəricidən 2,6 dəfə azdır. İnvestisiya mühitinin inkişaf etdirilməsi təklif adekvatlılığının artırılması və qiymətlərin optimallaşması ilə nəticələnəcəkdir;

3.2.5. turizm sahəsində kadr potensialının gücləndirilməsi və xidmət keyfiyyətinin yüksəldilməsi. 2023-cü ildə turizm ixtisasları üzrə təhsilini tamamlayan şəxslərin sayı cəmi 1,9 min nəfər olduğu halda, il ərzində yalnız turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə sahələrində 8,8 min nəfər muzdlu işə cəlb olunmuşdur. Bu isə müvafiq sahə üzrə təhsilini tamamlayan şəxslərin sayından 4.6 dəfə çoxdur. 2016–2022-ci illərdə Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin məzunları arasında məşğulluq səviyyəsi 53,6 faiz, onlar arasında ixtisasa uyğun məşğulluq isə 58 faiz olmuşdur.

2023-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən turistlər arasında keçirilən sorğunun nəticələri göstərir ki, yerli və xarici turistlərin gözləntiləri ilə təcrübələri arasında fərqlər, əsasən, əlverişli qiymət, gigiyena və müştəri xidməti kateqoriyaları üzrə qeydə alınmışdır. Bu vəziyyət turizm dəyər zənciri üzrə keyfiyyət yanaşmasının tətbiqini, əmək bazarına uyğun kadr hazırlığını, eləcə də tənzimləmənin və nəzarətin gücləndirilməsi və rəqabətyönümlü təşviq mexanizmlərinin tətbiqini zəruri edir;

3.2.6. turizm sahəsində rəqəmsallaşma. Müasir turizmin qarşısında dayanan əsas çağırışlardan biri "ağıllı" destinasiyaların formalaşdırılmasıdır. 2022–2023-cü illər üzrə qiymətləndirmələrə əsasən, ictimai iaşə xidmətlərinin, habelə yerləşmə və əyləncə xidmətlərinin rəqəmsal platformalar üzərindən istehlak səviyyəsinə görə Azərbaycan 119 ölkə arasında 68-ci yerdə qərarlaşır (Dünya İqtisadi Forumu). Beynəlxalq təcrübədə rəqəmsal həllər səyahətdən əvvəl, səyahət dövründə və səyahətdən sonra dövlət–biznes (G2B), biznes–biznes (B2B), biznes–müştəri (B2C) istiqamətində xidmətlərin təqdim edilməsində mühüm alətə çevrilməkdədir. Müvafiq

məqamlar nəzərə alındıqda turizm idarəetməsinin inkişafı üçün turizm informasiya sisteminin formalaşması, elektron xidmətlərin (onlayn bilet və sifariş) yaradılması, biznesin rəqəmsal savadlılığının (onlayn platformalarda zəif təmsilçilik) artırılması, rəqəmsal infrastrukturun inkişafı, satış kanallarının genişləndirilməsi üçün müştəriyönümlü platformaların yaradılması, insanların rəqəmsal vərdişlərinin inkişafı əsas məsələlər kimi qarşıya çıxır. Xüsusilə özəl sektor tərəfindən təqdim edilən xidmət və əməliyyatların rəqəmsallaşması istiqamətində dəstəkləyici tədbirlərin görülməsi zəruridir;

3.2.7. dayanıqlı turizmə keçid. Dayanıqlı turizmin inkişafı turizm sektorunun uzunmüddətli rəqabətqabiliyyətinin, dayanıqlılığının və inklüziv inkişafının təmin edilməsinin əsas şərtlərindən biridir. Turizm sahəsi iqlim dəyişikliyinə həssas olmaqla yanaşı, istixana qazı emissiyalarının formalaşmasına da təsir göstərir və qlobal emissiyaların təxminən 5–8 faizinin bu sektorun payına düşdüyü ehtimal edilir. Eyni zamanda, turizmin təbii resurslardan səmərəli istifadəni təşviq etməsi, biomüxtəlifliyin və mədəni irsin qorunmasına töhfə verməsi, yerli icmalar üçün sosial-iqtisadi fayda yaratması, inklüziv məşğulluğu dəstəkləməsi və məsuliyyətli idarəetmə prinsiplərinə əsaslanması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu baxımdan, turizmin ətraf mühitə təsirinin azaldılması, resurslardan səmərəli istifadə, iqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma və karbonsuzlaşdırma tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə yanaşı, mədəni və təbii irsin qorunmasını, yerli icmaların rifahını və turizm biznesində məsuliyyətli idarəetmə təcrübələrinin tətbiqini təşviq edən tənzimləmə və təşviq mexanizmlərinin formalaşdırılması, habelə özəl sektor tərəfindən dayanıqlı fəaliyyət prinsiplərinin geniş tətbiqi vacibdir.

4. Dövlət Proqramının hədəf göstəriciləri

4.1. Dövlət Proqramının icrası nəticəsində aşağıdakı hədəflərə nail olunması nəzərdə tutulur:

Hədəflər	Baza göstə-rici	Gözlə-nilən	Aralıq hədəf göstəricilər				Hədəf (2026 – 2030-cu illər)
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Turizm üçün xarakterik sahələrdə yaradılmış əlavə dəyər, milyon manat	6 962.8	7 581.1	8 508.5	9 681.9	10 875.5	12 170.9	~ 40% real artım
O cümlədən “turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə” iqtisadi fəaliyyəti növü üzrə yaradılmış əlavə dəyər, milyon manat	3 573.0	3 819.9	4 319.1	4 934.3	5 528.7	6 189.3	~41.6% real artım
“Turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə” iqtisadi fəaliyyəti növü üzrə yaradılmış əlavə dəyərin real artımı, %	8.5%	3.4%	8.2%	9.5%	7.5%	7.4%	7.2% orta illik artım

Turizm üçün xarakterik sahələrin qeyri-neft-qaz ÜDM-ində payı, %	7.5%	7.6%	7.8%	8.1%	8.4%	8.6%	1.1 % bəndi artım
Turizm üçün xarakterik sahələrin muzdlu əmək bazarında payı, %	4.8%	4.7%	5.0%	5.3%	5.5%	5.7%	5.4% orta illik artım
Turizm üzrə daxilolmaların (xarici turist xərcləri) artması, %	-4.3% (faktiki: 3.3 milyard manat)	-10.7% (2.9 milyard manat, proqnoz)	30.4% (3.8 milyard manat, proqnoz)	23.1% (4.7 milyard manat, proqnoz)	16.4% (5.4 milyard manat, proqnoz)	15.8% (6.3 milyard manat, proqnoz)	~ 2 dəfə artım
Azərbaycana səfər edən əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin sayı, min nəfər	2 570.2	2 422.4	2 795.4	3 209.1	3 491.5	3 798.8	8,1% orta illik artım
Ölkə daxilində turizm məqsədilə səfər edən Azərbaycan vətəndaşlarının sayı, min nəfər	5 862.2	6 014.6	6 325.4	6 657.2	7 003.4	7 367.6	4,7% orta illik artım
Mehmanxanalarda keçirilən gecələmələrin sayı, min gecə	4 569.5	4 469.3	4 953.0	5 484.5	5 887.2	6 321.2	6,7% orta illik artım

4.2. Dövlət Proqramının icrası nəticəsində Azərbaycanın turizm sektorunun regional və qlobal rəqabət qabiliyyəti gücləndiriləcək, ölkə dayanıqlılıq prinsipləri əsasında müxtəlif turizm növləri üzrə yüksəkkeyfiyyətli turizm təcrübəsi təqdim edən rəqabətqabiliyyətli destinasiyaya çevriləcəkdir. Turizm potensialından səmərəli istifadə genişlənəcək, yerli və xarici investisiyaların cəlb edilməsi təşviq olunacaq, regionların balanslı sosial-iqtisadi inkişafı dəstəklənəcək, yeni iş yerləri yaradılacaq, regionlarda məşğulluq və əhalinin pul gəlirləri artacaq, eyni zamanda qeyri-neft-qaz sektorunun ümumi daxili məhsuldakı payının artırılmasına töhfə veriləcəkdir. Bununla yanaşı, turizm infrastrukturu müasirləşdiriləcək, turizm xidmətlərinin keyfiyyəti yüksəldiləcək və turist axınının davamlı artımı təmin ediləcəkdir.

Bununla belə, regional və qlobal səviyyədə geosiyasi vəziyyətin gərginləşməsi, beynəlxalq münaqişələrin baş verməsi və yoluxucu xəstəliklərin kütləvi şəkildə yayılması Dövlət Proqramı üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin tam icrasına maneələr yaranmasına, habelə ayrı-ayrı hədəf göstəricilərindən qismən kənarlaşmalara səbəb ola bilər.

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

5.1. Dövlət Proqramının əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

5.1.1. institusional təkmilləşdirmə – qurumlararası koordinasiyanın artırılması, çevik tənzimləmə və səmərəli nəzarət çərçivələrinin yaradılması;

5.1.2. tələbin təşviqi – əlçatanlığın artırılması, bazarların şaxələndirilməsi, mövsümi faktorların təsirlərinin azaldılması və vahid təbliğat strategiyalarının tətbiqi;

5.1.3. təklifin təşviqi – resursların səfərbər edilməsi və səmərəli istifadəsi, yeni məhsulların yaradılması, investisiya mühitinin inkişaf etdirilməsi və dayanıqlı turizm təşəbbüslərinin təşviqi;

5.1.4. xidmət keyfiyyətinin və turist məmnuniyyətinin artırılması – rəqəmsallaşmanın dəstəklənməsi, innovasiyanın təşviqi, sertifikatlaşdırma və keyfiyyətə nəzarətin təkmilləşdirilməsi, turizm sahəsində kadr potensialının gücləndirilməsi;

5.1.5. qərar qəbuletmənin təkmilləşdirilməsi – dövlətlə biznes arasında kommunikasiyanın effektiv təşkili, turizmlə bağlı statistik məlumat bazasının inkişafı və təkmilləşdirilməsi.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

6.1. Dövlət Proqramında aşağıdakı 9 prioritet istiqamət müəyyən edilmişdir:

6.1.1. turizm idarəetməsi: turizm sahəsinin özünəməxsusluğu nəzərə alınmaqla, sahənin inkişafı dövlət qurumları ilə digər maraqlı tərəflər arasında koordinasiyalı əməkdaşlıq tələb edir. Bu əməkdaşlıq milli və yerli səviyyələrdə dövlət və özəl sektor arasında birgə fəaliyyətin təmin edilməsinə əsaslanır və əsas məqsəd turizm sahəsinin davamlı inkişafını təmin etməkdir. Bu məqsədə nail olmaq üçün maraqlı tərəfləri cəlb etməklə, milli və regional səviyyələrdə düzgün strateji planlaşdırmanı və institutlaşmanı təmin etməklə, həmçinin koordinasiya mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi vasitəsilə vahid və əlaqələndirilmiş turizm idarəetməsi modeli formalaşdırılacaqdır.

6.1.1.1. turizm sahəsində əlaqələndirmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi:

6.1.1.1.1. əsaslandırma: turizm sahəsinin inkişafını təmin etmək və müxtəlif sektorlarla əlaqələndirməni gücləndirmək, əlçatanlığı artırmaq, xüsusilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nın Tədbirlər Planının 1.1.10-cu yarımbəndinin 6-cı abzasının davamı olaraq əlaqələndirmə mexanizmləri yaradılacaq və ya təkmilləşdiriləcəkdir;

6.1.1.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.1.1.2.1. Azərbaycan Respublikasında hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma və turizm siyasətinin uzlaşdırılması mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.1.1.2.2. hədəf turizm bazarlarından gəlmə turizmi təşviq etmək məqsədilə vizasız gediş-gəliş rejimi tətbiq olunan ölkələrin sayının artırılması;

6.1.1.1.2.3. gəlmə turizmi məqsədilə çoxdəfəlik elektron vizaların verilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.1.1.2.4. gəlmə turizmi məqsədilə elektron viza (sərhəddə viza daxil olmaqla) rejimi tətbiq edilən ölkələrin sayının artırılması;

6.1.1.1.2.5. yeni "rəqəmsal səyyah" viza altnövünün təsis edilməsi;

6.1.1.1.2.6. turizm siyasətinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfəsinin artırılması və iqtisadiyyatın əlaqəli sahələrinin inkişaf siyasətləri ilə qarşılıqlı əlaqələndirilməsini təmin edən uzlaşdırma mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.1.1.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.1.1.3.1. turizm, viza və nəqliyyat sahəsində siyasətin uzlaşdırılması;

6.1.1.1.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.1.1.4.1. turizm siyasəti və digər sahəvi siyasətlər arasında koordinasiya zəifliyi risklərinin təsirləri dövlət qurumları arasında, habelə dövlət və özəl sektor arasında əlaqələndirmə və əməkdaşlıq mexanizmlərinin yaradılması və səmərəli idarə edilməsi yolu ilə azaldılacaqdır;

6.1.2. tənzimləmə keyfiyyəti: Turizm sahəsində xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması haqsız rəqabət halları ilə effektiv mübarizə, istehlakçı hüquqlarının qorunması və resursların səmərəli idarə edilməsi və məqsədli tənzimləmə çərçivələrinin yaradılması, həmçinin normativ hüquqi bazanın yeni çağırışlara uyğunlaşdırılması ilə mümkündür;

6.1.2.1. turizm sənayesi subyektlərinin uçotunun və təsnifatının təkmilləşdirilməsi:

6.1.2.1.1. əsaslandırma: turizm sənayesi subyektlərinin Turizm Reyestrində dövlət qeydiyyatına alınması mexanizminın təkmilləşdirilməsi turizm sənayesinin şəffaflığını təmin edəcək, sahə üzrə əhatəli məlumat bazası formalaşacaqdır;

6.1.2.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.2.1.2.1. turizm sənayesi subyektlərinin reyestrinin aparılması mexanizminin təkmilləşdirilməsi;

6.1.2.1.2.2. turizm sənayesi subyektlərinin təsnifatının təkmilləşdirilməsi;

6.1.2.2. turizm sahəsinin dayanıqlı keyfiyyət təminatı sisteminin qurulması:

6.1.2.2.1. əsaslandırma: turizm haqqında qanunvericiliyin beynəlxalq standartlara və yeni çağırışlara uyğunlaşdırılması məqsədilə inkişaf etdirilməsi, turizm sahəsində istehlakçı hüquqlarının qorunması mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, həmçinin yerləşmə vasitələrində sanitariya normalarına və qaydalarına, gigiyena normativlərinə, təhlükəsizlik qaydalarına riayət olunmasına dair tələblərin təkmilləşdirilməsi yolu ilə xidmət keyfiyyətinin artırılması nəzərdə tutulur;

6.1.2.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.2.2.2.1. "Turizm haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun təkmilləşdirilməsi, turizm sənayesi subyektlərinin fəaliyyətinə dair minimum tələblərin və nəzarət mexanizmlərinin müəyyən edilməsi;

6.1.2.2.2.2. turizm sahəsində istehlakçı hüquqlarının qorunması məqsədilə mübahisələrin həlli mexanizminin təkmilləşdirilməsi;

6.1.2.2.2.3. mehmanxana (hotel) və digər yerləşmə vasitələri üçün normativ hüquqi aktlarla sanitariya və gigiyena ilə bağlı tələblərin müəyyən edilməsi;

6.1.2.2.2.4. mehmanxana (hotel) və digər yerləşmə vasitələri üçün təhlükəsizlik və fövqəladə hallarla bağlı minimal tələblərin müəyyən edilməsi;

6.1.2.2.2.5. dağ və macəra turizmi fəaliyyətləri üzrə peşəkar bələdçilik və təhlükəsizlik sisteminin yaradılması;

6.1.2.3. nəqliyyat infrastrukturunun turizmin inkişafına töhfəsinin artırılması:

6.1.2.3.1. əsaslandırma: hava gəmisi istismarçılarının uçuş coğrafiyasının genişləndirilməsi, mövcud destinasiyalar üzrə uçuş tezliyinin, həmçinin aviabilet qiymətlərinə əlçatanlığın artırılması və regional hava limanlarının potensialından səmərəli istifadə üçün təşviq tədbirlərinin görülməsi nəzərdə tutulur;

6.1.2.3.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.2.3.2.1. Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə birbaşa hava nəqliyyatı əlaqələrinin coğrafiyasının genişləndirilməsi və uçuş tezliyinin (intensivliyinin) artırılması;

6.1.2.3.2.2. aviabilet qiymətlərinə əlçatanlığın artırılması;

6.1.2.3.2.3. regionda yerləşən hava limanlarına yeni beynəlxalq uçuşların və aşağı büdcəli aviaşirkətlərin cəlb olunmasının təşviq edilməsi;

6.1.2.4. turizm sahəsində yeni tənzimləmə çərçivələrinin yaradılması:

6.1.2.4.1. əsaslandırma: iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəni də dəstəkləyəcək dayanıqlı turizm və “Turizm kəndi” konsepsiyası üzrə yeni tənzimləyici çərçivənin yaradılması nəzərdə tutulur.

6.1.2.4.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.2.4.2.1. dayanıqlı turizm, o cümlədən turizmdə iqlim fəaliyyəti ilə bağlı tənzimləmə mexanizminin yaradılması;

6.1.2.4.2.2. “Turizm kəndi” konsepsiyası üzrə normativ hüquqi bazanın yaradılması;

6.1.2.4.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.2.4.3.1. Turizm Reyestrində vahid turizm sənayesi təsnifat sisteminin yaradılması və bu sahədə məlumat bazasının genişləndirilməsi;

6.1.2.4.3.2. turizm sahəsində dövlət nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.2.4.3.3. turizm sahəsində sertifikatlaşmış sənaye subyektlərinin sayının artması;

6.1.2.4.3.4. təhlükəsizlik, sağlamlığın qorunması və istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi üzrə təkmilləşdirilmiş dövlət nəzarəti mexanizmlərinin tətbiqi;

6.1.2.4.3.5. turizm məqsədli nəqliyyat əlaqəliliyinin yaxşılaşdırılması və əlçatanlığın artırılması;

6.1.2.4.3.6. turizm sahəsində dayanıqlılıq və iqlim fəaliyyəti prinsiplərinin tətbiqinin genişləndirilməsi;

6.1.2.4.3.7. “Turizm kəndləri”ndə turizm fəaliyyətinin təşkilinin dəstəklənməsi;

6.1.2.4.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.2.4.4.1. hüquqi çərçivənin təkmilləşdirilməsi prosesində maraqlı tərəflərin iştirakı, ön ictimai müzakirələrin təşkili, tənzimləmə prosesində rəqəmsallaşma, şəffaflıq və hesabatlılıq, əlavə xərc yaradan hallarda hədlərin müəyyənləşdirilməsi üsullarından istifadə edilərək turizm sahəsinə sərmayə axınının davamlılığına nail olunacaqdır;

6.1.2.4.4.2. kadr potensialının gücləndirilməsi, insan resurslarının səfərbər edilməsi, seqmentlər üzrə prioritetləşdirmə, coğrafi paralellik yanaşmaları tətbiq edilərək risklər azaldılacaqdır;

6.1.2.4.4.3. turizm sənayesi subyektlərinin dayanıqlı turizm tələblərinə uyğunlaşması məqsədilə metodiki dəstək və maarifləndirmə tədbirləri həyata keçiriləcəkdir;

6.1.3. regionlarda turizmin inkişafı və icmalar: bu prioritet üzrə strateji baxış regionlarda turizm resurslarının dayanıqlı istismarına, unikallığın qorunmasına və yerli icmanın sosial-iqtisadi inkişafına töhfənin verilməsidir;

6.1.3.1. xüsusi rejimli ərazilərdə turizmin inkişaf etdirilməsi:

6.1.3.1.1. əsaslandırma: Bu tədbir çərçivəsində təbii və mədəni irsin qorunması prinsipləri əsasında tarix və mədəniyyət qoruqlarında (abidələrin ərazilərində), təbiət ərazilərində, o cümlədən milli parklarda dayanıqlı turizmin inkişafını təmin etmək üçün layihələr həyata keçiriləcək və müxtəlif turizm məhsulları yaradılacaqdır;

6.1.3.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.3.1.2.1. dövlət qoruqlarında (abidələrin ərazilərində) dayanıqlı turizmin təşkil edilməsi;

6.1.3.1.2.2. təbiət ərazilərində, o cümlədən milli parklarda dayanıqlı turizmin təşkil edilməsi;

6.1.3.1.2.3. ov turizminin inkişafı məqsədilə ov təsərrüfatlarının yenidən qurulması;

6.1.3.1.2.4. Naftalan şəhərində turizmin inkişaf etdirilməsi;

6.1.3.1.2.5. turizm potensialı olan kəndlərdə “turizm kəndi” konsepsiyasına uyğun olaraq turizm infrastrukturunun yaradılması;

6.1.3.2. regionlara turist səfərlərinin təşviq edilməsi:

6.1.3.2.1. əsaslandırma: regionlarda əsas turizm məntəqələrinin nəqliyyat əlçatanlığının və turizm informasiya xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi, habelə turist səfərlərinin təşkili və planlaşdırılmasını asanlaşdıran mexanizmlərin tətbiqi vasitəsilə regionlara turist axınının stimullaşdırılması nəzərdə tutulur.

6.1.3.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.3.2.2.1. regionlarda yerləşən əsas turizm məntəqələrinin nəqliyyat əlçatanlığının (keyfiyyətli avtomobil, avtobus və dəmir yolu əlaqəsi) artırılması;

6.1.3.2.2.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasına turist səyahətlərinin təşkili şərtlərinin təkmilləşdirilməsi;

6.1.3.2.2.3. dəmir yolu bileti satışının Qlobal Paylama Sisteminə (GDS) inteqrasiyası;

6.1.3.2.2.4. turistlər üçün gündəlik, həftəlik, aylıq dəmir yolu bileti paketlərinin, həmçinin destinasiyalar üzrə güzəştli bilet satışı təkliflərinin yaradılması;

6.1.3.2.2.5. regionlarda turizm informasiya xidmətinin genişləndirilməsi;

6.1.3.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.3.2.3.1. xüsusi rejimli ərazilərdə turizm resurslarından səmərəli istifadə;

6.1.3.2.3.2. regionlar üzrə əlçatanlığın artması, sərnişindaşıma xidmətlərinin təkmilləşdirilməsi, hava nəqliyyatı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasına turist səfərlərinin təşkili şəraitinin inkişaf etdirilməsi;

6.1.3.2.3.3. regionlara səfər edənlərin sayının artması;

6.1.3.2.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.3.2.4.1. dövlət orqanları (qurumları), həmçinin dövlət və özəl sektor nümayəndələri arasında koordinasiya risklərinin neytrallaşdırılması məqsədilə yeni mexanizmlər yaradılacaq, planlaşdırma və əlaqələndirmə üçün mütəmadi görüşlər keçiriləcəkdir;

6.1.3.2.4.2. xüsusi rejimli ərazilərdə dayanıqlı idarəetmə mexanizmlərinin tətbiqi ilə bağlı təlimlər təşkil ediləcəkdir;

6.1.3.2.4.3. yerli icmaların turizm fəaliyyətində iştirakına marağının artırılması məqsədilə davamlı maarifləndirici tədbirlər təşkil ediləcəkdir;

6.1.4. brend, marketinq və kommunikasiya: brendinq, marketinq və kommunikasiya tədbirləri Azərbaycan Respublikasının xarici təmsilçilik resurslarının səfərbər edilməsi, milli turizm sənayesində brendləşmə səviyyəsinin artırılması fəaliyyətlərini əhatə etməklə gəlmə turizm üzrə tələbin təşviqini hədəfləyir;

6.1.4.1. hədəf turizm bazarlarında təbliğatın genişləndirilməsi:

6.1.4.1.1. əsaslandırma: Azərbaycan Respublikası beynəlxalq turizm məkanı kimi tanıdılmasının artırması və turist axınının çoxaldılması məqsədilə müxtəlif marketinq və təbliğat tədbirləri həyata keçiriləcəkdir. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasının turizm brendinin möhkəmləndirilməsi və turizm sənayesinin qlobal bazarda rəqabətqabiliyyətinin artırılması məqsədilə Azərbaycanın diplomatik, ticarət və mədəniyyət nümayəndəlikləri, ticarət evləri ilə birlikdə əməkdaşlıq quruləraq, bu qurumların turizm təbliğatına dəstək vermələri təmin ediləcəkdir;

6.1.4.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.4.1.2.1. Azərbaycan Respublikasının diplomatik, ticarət və mədəniyyət nümayəndəlikləri, diaspor təşkilatları və analoji qurumların Azərbaycan Respublikasının turizm imkanları barəsində məlumatlılığının mütəmadi olaraq artırılması, onlar tərəfindən təşviq edilməsi məqsədilə birgə əməkdaşlığın qurulması;

6.1.4.1.2.2. hədəf bazarlarda Azərbaycan Respublikası turizm məhsullarının təşviqinə və tanıdılmasına yönəlmiş tədbirlərin (yol şoularının, xarici turoperatorlar, geniş izləyici auditoriyası olan bloqerlər, influenserlər, tanınmış şəxslər və media nümayəndələri üçün tanışlıq səfərlərinin, media brifinqlərinin, konfransların, ölkəmizin turizm potensialına həsr olunmuş ziyafət axşamlarının və s.) təşkil edilməsi;

6.1.4.1.2.3. hədəf bazarlarda ixtisaslaşmış “B2B” turizm tədbirlərində, beynəlxalq turizm sərgilərində iştirak edilməsi və aparıcı turizm şirkətləri ilə birlikdə “B2B” marketinq kampaniyalarının həyata keçirilməsi;

6.1.4.1.2.4. çap mediası, televiziya, kino sənayesi, sosial media və rəqəmsal platformalar vasitəsilə, həmçinin açıq məkanda reklamlar, ictimai məkanlarda və ticarət mərkəzlərində reklamlar yerləşdirilməsi yolu ilə Azərbaycan Respublikasının turizm potensialının hədəf bazarlarda tanıdılması;

6.1.4.1.2.5. onlayn səyahət platformaları, axtarış sistemləri və aviaşirkətlər, beynəlxalq tədbir təşkilatçıları və prodüser şirkətləri ilə əməkdaşlıq edilməsi və vizual məzmunun yaradılması;

6.1.4.1.2.6. Azərbaycan Respublikası üçün Turizm Səfiri Proqramının yaradılması;

6.1.4.2. turizm sənayesinin brendləşməsinə dəstək verilməsi:

6.1.4.2.1. əsaslandırma: brendinq mühitinin təhlili, təlimat materiallarının hazırlanması, vahid milli turizm brendindən istifadə ilə bağlı hüquqi mexanizmin yaradılması və təşviqi nəzərdə tutulur;

6.1.4.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.4.2.2.1. turizm sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin əqli mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyatının təşviqi;

6.1.4.2.2.2. Azərbaycan Respublikasının aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) vahid milli turizm brendindən istifadəsi;

6.1.4.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.4.2.3.1. Azərbaycan Respublikasının turizm potensialının xarici ölkələrdə təbliğat şəbəkəsinin genişləndirilməsi;

6.1.4.2.3.2. Azərbaycanı turizm baxımından tanıdan xarici media və sosial media məzmununun hədəf auditoriyasının genişləndirilməsi;

6.1.4.2.3.3. brend adı altında fəaliyyət göstərən turizm müəssisələrinin sayının artırılması;

6.1.4.2.3.4. Azərbaycan Respublikasını turizm zərfləri çərçivəsində təqdim edən xarici turizm tərəfdaşlarının sayının artırılması;

6.1.4.2.3.5.hədəf turizm ölkələrindən gələn turist sayında artım;

6.1.4.2.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.4.2.4.1. marketinq və kommunikasiya fəaliyyətlərinin strateji və əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməməsi, maliyyələşmə ilə bağlı çətinliklərin meydana gəlməsi riskləri ortaya çıxa bilər. Bənzər halların qarşısının alınması məqsədilə bütün maraqlı tərəflərin iştirakı ilə keyfiyyətli planlaşdırma işi aparılacaqdır;

6.1.5. turizm məhsulları və təcrübələri: ölkə üzrə milli səviyyədə macəra, ekoloji, mədəni, qış, qastronomiya turizmi məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi, bu məqsədlə dövlət–özəl əməkdaşlığı, təşviq və sertifikatlaşdırma mexanizmlərinin hazırlanması yolu ilə yuxarıda sadalanan istiqamətlər üzrə müsbət dinamikanın gücləndirilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.5.1. təbiət və aktiv turizm növü üzrə turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi:

6.1.5.1.1. əsaslandırma: Azərbaycan Respublikasının zəngin təbiət ehtiyatları və kənd həyat tərzi təbiət və aktiv turizm növlərinin inkişafı üçün geniş potensiala malikdir. Təbiət və aktiv turizm növünün inkişafı üçün aşağıdakı tədbirlər nəzərdə tutulur;

6.1.5.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.5.1.2.1. macəra (ekstremal) turizmi üzrə məhsulların formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi;

6.1.5.1.2.2. dağ piyada (haykinq və trekinq) turizmi üzrə məhsulların formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi;

6.1.5.1.2.3. vəhşi təbiət və biomüxtəlifliyin müşahidəsinə əsaslanan turizm üzrə məhsulların formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi;

6.1.5.1.2.4. Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasına aid bölməsində və digər su hövzələrində seçilmiş çimərliklərdə abadlıq işlərinin həyata keçirilməsi;

6.1.5.2. mədəni turizm növü üzrə turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi:

6.1.5.2.1. əsaslandırma: Azərbaycanın zəngin tarixi-mədəni irsi, etnoqrafik müxtəlifliyi, qədim yaşayış məntəqələri və beynəlxalq ticarət yolları mədəni turizm növünün inkişafı üçün geniş potensiala malikdir. Bu turizm növünün inkişafı üçün nəzərdə tutulan fəaliyyətlər aşağıdakılardır;

6.1.5.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.5.2.2.1. “Böyük İpək Yolu” turizm məhsulunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi;

6.1.5.2.2.2. maddi və qeyri-maddi mədəni irs elementləri (dulusçuluq, şəbəkə, ipəkçilik, kəlağayı və s.) əsasında interaktiv turizm təcrübəsinə əsaslanan mədəni turizm məhsullarının yaradılması və təbliğ edilməsi;

6.1.5.2.2.3. dövlət qoruqlarında abidələrin bərpası və infrastruktur işlərinin görülməsi;

6.1.5.3. qış turizminin inkişaf etdirilməsi:

6.1.5.3.1. əsaslandırma: son illərdə Azərbaycan Respublikasında qış turizminin inkişafı istiqamətində mühüm infrastruktur layihələri həyata keçirilmiş, xüsusilə dağ

turizm mərkəzlərinin beynəlxalq turizm bazarlarında tanıdılması istiqamətində tədbirlər görülmüşdür. Qış idman növləri üzrə beynəlxalq yarışların təşkili ölkənin turizm potensialının artırılması, regionlara turist axınının genişləndirilməsi, eləcə də turizm infrastrukturunun beynəlxalq səviyyədə təşviqi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır;

6.1.5.3.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.5.3.2.1. beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində dünya səviyyəli yarışların təşkili vasitəsilə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq qış turizm destinasiyası kimi tanıdılması;

6.1.5.3.2.2. qış turizmi üzrə tanıtım məzmununun hazırlanması və yayımı, rəqəmsal marketinq və beynəlxalq reklam kampaniyalarının həyata keçirilməsi;

6.1.5.3.2.3. qış turizm məhsullarının və infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi;

6.1.5.4. sağlamlıq turizminin inkişaf etdirilməsi:

6.1.5.4.1. əsaslandırma: sağlamlıq turizminin (tibbi və rifah) inkişafı ilə bağlı mövcud vəziyyətin araşdırılması və bu turizm növünün inkişafı ilə bağlı strategiyanın və fəaliyyət planının hazırlanması və icrası nəzərdə tutulur;

6.1.5.4.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.5.4.2.1. sağlamlıq turizminin inkişafı strategiyasının və fəaliyyət planının hazırlanması və icrası;

6.1.5.4.2.2. tibb müəssisələrinin akkreditasiyası üzrə normativ hüquqi aktların tibbi turizm istiqamətində təkmilləşdirilməsi;

6.1.5.4.2.3. tibbi turizm xidməti göstərən müəssisələrin beynəlxalq akkreditasiya və sertifikatlaşma hazırlığının dəstəklənməsi;

6.1.5.4.2.4. sağlamlıq turizminin davamlı inkişafını dəstəkləmək məqsədilə tədbirlərin təşkil edilməsi;

6.1.5.5. qastronomiya turizminin inkişaf etdirilməsi:

6.1.5.5.1. əsaslandırma: yerli kulinariya ənənələri ilə bağlı turizm təcrübələrinin formalaşdırılması və təbliği bu vacib turizm məhsulunun inkişafı baxımından əsas ehtiyaclar sırasındadır;

6.1.5.5.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.5.5.2.1. Azərbaycan Respublikasında qastronomiya festivallarının və tədbirlərinin təşkil edilməsi;

6.1.5.5.2.2. seçilmiş ictimai iaşə müəssisələrinin beynəlxalq restoran bələdçilərinə inteqrasiyasının təmin edilməsi;

6.1.5.5.2.3. aşpazların peşə qabiliyyətlərinin artırılmasının dəstəklənməsi, Kulinariya üzrə Milli Komandanın beynəlxalq qastronomiya tədbirlərində təmsilçiliyinin təmin edilməsi;

6.1.5.5.2.4. qastronomiya sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın və təcrübə mərkəzlərinin yaradılması;

6.1.5.5.2.5. "Milli dadlar" elektron qastronomiya portalının təkmilləşdirilməsi;

6.1.5.5.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.5.5.3.1. turizm məhsullarının çeşidinin artırılması və keyfiyyətinin yüksəldilməsi;

6.1.5.5.3.2. mövsümiliyin azaldılması və səyahət müddətinin uzadılması;

6.1.5.5.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.5.5.4.1. təbii və mədəni irsin səmərəsiz istifadəsi risklərinin neytrallaşdırılması məqsədilə yeni turizm məhsulları üzrə dayanıqlı turizm prinsiplərinin tətbiqi prioritetləşdiriləcəkdir;

6.1.5.5.4.2. bazarın tələbinə uyğun olmayan məhsulların ortaya çıxması kimi halların qarşısının alınması üçün əvvəlcədən bazar araşdırmalarının aparılması təmin ediləcəkdir;

6.1.6. rəqəmsallaşma, texnologiya və innovasiya: rəqəmsallaşma idarəetmə xərclərinin optimalaşdırılması, çevikliyin artırılması, məlumatların toplanılması, həmçinin informasiya əlçatanlığı baxımından turizmin inkişafında mühüm faktorlardan birinə çevrilmişdir;

6.1.6.1. rəqəmsal dövlət turizm idarəetməsinin formalaşdırılması:

6.1.6.1.1. əsaslandırma: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 16 yanvar tarixli 287 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında Rəqəmsal İnkişaf Konsepsiyası”na uyğun olaraq rəqəmsal dövlət turizm idarəetməsinin formalaşdırılması çərçivəsində Turizm İnformasiya Sisteminin yaradılması prioritet vəzifə kimi müəyyən edilmişdir. Bu sistem dövlət turizm idarəetməsi ilə bağlı reyestr və məlumat bazalarını, proqram təminatlarını və elektron xidmətləri bir araya gətirərək, digər dövlət informasiya sistemləri ilə əlaqələndirilmiş vahid turizm informasiya platforması kimi fəaliyyət göstərəcəkdir;

6.1.6.1.2. görüləcək tədbir:

6.1.6.1.2.1. Turizm İnformasiya Sisteminin yaradılması və inkişaf etdirilməsi;

6.1.6.2. “Rəqəmsal turizm destinasiyası” layihəsinin həyata keçirilməsi:

6.1.6.2.1. əsaslandırma: bu tədbir çərçivəsində turistin səyahət mərhələlərinə uyğun olaraq (arzulamaq, planlaşdırmaq, sifariş etmək, təcrübə etmək və xatırlamaq) dövlət və özəl sektor tərəfindən təqdim edilən xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması, turizm məlumatlarına əlçatanlığın artırılması, turizm nümayiş obyektləri və nəqliyyat xidmətləri üzrə rəqəmsal inteqrasiyanın təmin edilməsi, həmçinin vahid rəqəmsal turizm platformalarının və turist xidmətlərinin inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.6.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.6.2.2.1. Azərbaycan Respublikasının turizm baxımından rəqəmsal platformalarda təmsilçiliyinin artırılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi;

6.1.6.2.2.2. nəqliyyat vasitələri ilə sərnişindaşıma barədə məlumatların (hərəkət qrafiki, marşrut, dayanacaq və s.) “GTFS” formatında hazırlanması və mübadilə edilməsi;

6.1.6.2.2.3. turizm nümayiş obyektləri barədə audiobələdçilərin hazırlanması;

6.1.6.2.2.4. “Azerbaijan.travel” rəqəmsal turizm platformasının təkmilləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi;

6.1.6.3. turizm innovasiya ekosisteminin formalaşdırılması:

6.1.6.3.1. əsaslandırma: turizm sənayesi tərəfindən göstərilən xidmətlərin rəqəmsallaşdırılması da vacib istiqamətlərdən biridir;

6.1.6.3.2. görüləcək tədbir:

6.1.6.3.2.1. turizm sənayesini dəstəkləyəcək innovasiya müsabiqələrinin təşkili və seçilmiş pilot layihələrin dəstəklənməsi;

6.1.6.3.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.6.3.3.1. dövlət turizm idarəetməsində proseslərin optimallaşması, rəqəmsallaşması;

6.1.6.3.3.2. turistlərə təqdim edilən elektron xidmətlərin sayının artırılması;

6.1.6.3.3.3.özəl sektor tərəfindən göstərilən rəqəmsal xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;

6.1.6.3.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.6.3.4.1. dövlət–özəl tərəfdaşlığının təşviqi, alternativ maliyyə mənbələrindən istifadə yolu ilə tədbirin maliyyələşdirilməsinin davamlılığı təmin ediləcəkdir;

6.1.6.3.4.2. maarifləndirici tədbirlərin təşkili və təlimlərin keçirilməsi ilə rəqəmsal bacarıqların zəif olması riskləri neytrallaşdırılacaqdır;

6.1.6.3.4.3. normativ hüquqi bazanın yaradılması ilə bağlı ehtiyacın vaxtında qiymətləndirilməsi nəticəsində icrası nəzərdə tutulan fəaliyyətlərdə gecikmə hallarının qarşısı alınacaqdır;

6.1.7. turizm statistikası, məlumat əsaslı təhlil və tədqiqat: bu fəaliyyət statistik məlumatların strukturunun şaxələndirilməsi, keyfiyyətinin artırılması və maraqlı tərəflərin sahəvi tədqiqat materialları, sorğu nəticələri və analitik təhlillərə çıxışının təmin edilməsi istiqamətində tədbirləri əhatə edir;

6.1.7.1. turizm statistikasının inkişaf etdirilməsi:

6.1.7.1.1. əsaslandırma: turizmin ölkə iqtisadiyyatına təsirinin qlobal səviyyədə müqayisəsi məqsədilə “Turizm Köməkçi Hesabı” beynəlxalq statistik göstəricilər toplusunun tam və davamlı şəkildə aparılması, gəlmə turizmdə təkrar ziyarətçi statistik göstəricilərin formalaşdırılması, həmçinin dayanıqlı turizm üzrə statistikanın hazırlanması zəruridir. Eyni zamanda, turizmin regionlar üzrə təsirini təhlil etməyə imkan verən statistik göstəricilərin əhatə dairəsi genişləndiriləcəkdir;

6.1.7.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.7.1.2.1. Milli Hesablar Sisteminin “Turizmin Köməkçi Hesabı”na dair beynəlxalq tövsiyələr əsasında turizm statistikasının təkmilləşdirilməsi;

6.1.7.1.2.2. dayanıqlı turizm yanaşması əsasında turizm statistikasının təkmilləşdirilməsi;

6.1.7.1.2.3. turizm statistikasına dair regional bölgüdə göstəricilərin siyahısının genişləndirilməsi;

6.1.7.1.2.4. turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi ilə bağlı metodoloji tövsiyələrin hazırlanması;

6.1.7.1.2.5. turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi metodologiyası əsasında rəsmi statistika müşahidəsinin təşkili;

6.1.7.1.2.6. Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin rəsmi internet informasiya ehtiyatında turizmlə bağlı statistik göstəricilərin istifadə üçün səmərəli şəkildə təqdim olunmasının təkmilləşdirilməsi;

6.1.7.2. turizm sahəsi ilə bağlı tədqiqatların, araşdırmaların aparılması və dəstəklənməsi:

6.1.7.2.1. əsaslandırma: turizm sahəsində innovativ yanaşmaların tətbiqi və davamlı inkişafın təmin edilməsi üçün tədqiqatlar aparılması əsas hədəflərdəndir. Bu məqsədlə beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlıq çərçivəsində layihələrin icrası planlaşdırılır;

6.1.7.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.7.2.2.1. tədqiqat layihələrinin dəstəklənməsi mexanizminin tətbiq edilməsi;

6.1.7.2.2.2. beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi;

6.1.7.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.7.2.3.1. turizm statistikasının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması, “Turizm Köməkçi Hesabları”nın açıqlanması;

6.1.7.2.3.2. turizm sahəsində açıqlanan statistik göstəricilərin sayının artması;

6.1.7.2.3.3. turizm sahəsində interaktiv məlumat bazası ilə paylaşılan göstəricilərin sayının artması;

6.1.7.2.3.4. dayanıqlı turizmin sosial, iqtisadi və ekoloji aspektlərinin ölçülməsi;

6.1.7.2.3.5. regional statistik göstəricilərin strukturunun genişlənməsi, açıqlanan göstəricilərin sayının artması;

6.1.7.2.3.6. yeni tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsi, turizm sahəsində tədqiqat mühitinin inkişafı;

6.1.7.2.4.gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.7.2.4.1. təşviqedici proqramların tətbiq edilməsi, mükafatlandırma, tədqiqat xərclərinin ödənilməsi kimi mexanizmlər ilə müvafiq tədbirlərə maraq artırılacaqdır;

6.1.7.2.4.2. beynəlxalq təcrübənin tətbiqi, alternativ ölçmə, müşahidə və qiymətləndirmə üsullarından istifadə ilə toplanan statistik məlumatların keyfiyyəti artırılacaqdır;

6.1.8. turizmdə investisiyalar və dövlət–özəl tərəfdaşlığı: Azərbaycan Respublikasının rəqabətqabiliyyətli destinasiyaya çevrilməsi üçün turizm sahəsinə investisiyaların cəlb edilməsi, tələb və təklif arasında tarazlı dinamikanın olması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Beynəlxalq sərmayə bazarlarında artan rəqabət fonunda zəif sərmayə cəlbi ilə seçilən turizm sahəsi üçün maliyyə mənbələrinin təmin edilməsi dövlətin yeritdiyi turizm siyasətinin əsas prioritetlərindən birini təşkil edir. Bu prioritet üzrə strateji baxış uğurlu beynəlxalq təcrübə, nəzəri və praktik biliklər əsasında turizm sahəsində əlverişli investisiya mühitinin təmin edilməsinə töhfə verməkdir;

6.1.8.1. turizm sahəsində əlverişli investisiya mühitinin yaradılması:

6.1.8.1.1. əsaslandırma: turizm sahəsində sərmayə xərclərinin azaldılması, turizm və rekreasiya zonalarında əlverişli sahibkarlıq mühitinin yaradılması, rekreativ və ekstremal turizm infrastrukturunun inkişafı üçün cəlbedici biznes mühitinin təmin və təbliğ edilməsi planlaşdırılır. “İnvestisiya təşviqi sənədinin verilməsi nəzərdə tutulan strateji investisiya layihələrinin istiqamətləri” siyahısına turizm fəaliyyəti ilə bağlı layihələrin əlavə edilməsi, bu layihələr üzrə təşviq müddətinin 2030-cu ilin sonuna qədər qüvvədə olması, investisiya təşviqi sənədinin Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin rəyi əsasında Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən verilməsi nəzərdə tutulur. Əlavə olaraq, turizm fəaliyyəti ilə əlaqədar minimal investisiya məbləğləri sektorda investisiya mühitinin cari vəziyyəti nəzərə alınmaqla təsdiq ediləcəkdir;

6.1.8.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.8.1.2.1. turizm fəaliyyəti ilə bağlı layihələrə investisiya təşviqi mexanizminin tətbiq edilməsi;

6.1.8.1.2.2. yeni turizm və rekreasiya zonalarının, habelə müvafiq turizm mərkəzlərinin yaradılaraq infrastrukturla təmin edilməsi;

6.1.8.1.2.3. turizm və rekreasiya zonalarının ərazisində mehmanxanalarda (hotellərdə) və digər yerləşmə vasitələrində xidmət göstərilməsi, sanatoriya-kurort

müəssisələrinin fəaliyyətinə, qış idman növləri üçün stadion və arenaların fəaliyyətinə, konqreslərin və peşəkar salonların təşkili işinə dair investisiya layihələri çərçivəsində kredit təşkilatlarından manatla alınan kreditlər üzrə faiz subsidiyalarının verilməsi;

6.1.8.1.2.4. turizm fəaliyyəti sahələri üzrə investisiya potensialının təbliğ edilməsi;

6.1.8.2. turizm sahəsində çevik və əhatəli təşviq çərçivəsinin yaradılması:

6.1.8.2.1. əsaslandırma: turizm sahəsinin stimullara müsbət reaksiya verməsi faktı, həmçinin qlobal bazarlarda artan rəqabət sürətlə dəyişən sosial, iqtisadi və siyasi şəraitdə çevik, əhatəli turizm siyasətlərini təmin edən təşviq mexanizmlərinin tətbiqini zəruri edir;

6.1.8.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.8.2.2.1. hava nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm (çarter) uçuşların təşkilinə görə təşkilatçıların xərclərinin kompensasiyası ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması;

6.1.8.2.2.2. hədəf turizm bazarları üzrə əlavə müntəzəm aviareyslərin təşkili ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması;

6.1.8.2.2.3. turizm əhəmiyyətli tədbirlərin, o cümlədən konsert, əyləncəli proqramların təşkilinə görə tədbir təşkilatçılarının xərclərinin bir hissəsinin kompensasiyası ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması;

6.1.8.2.2.4. yerləşmə xidmətlərinin infrastrukturu üzrə investorlara subsidiya dəstəyin verilməsi;

6.1.8.2.2.5. turoperatorlara ölkəyə gətirilən əcnəbi turistlərə görə subsidiya verilməsi;

6.1.8.2.2.6. turizm sahəsində fəaliyyət göstərən mikro və kiçik sahibkarlıq subyektlərinə subsidiya dəstəyinin verilməsi;

6.1.8.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.8.2.3.1. əlverişli biznes mühitinin təmin edilməsi;

6.1.8.2.3.2. yeni təşviq mexanizmlərinin yaranması;

6.1.8.2.3.3. xarici turist səfərlərinin artması;

6.1.8.2.3.4. müntəzəm və qeyri-müntəzəm (çarter) uçuşların sayının artması;

6.1.8.2.3.5. turizm sahəsinə cəlb olunan özəl investisiyaların payının artırılması;

6.1.8.2.3.6. yerləşmə vasitələrinin birdəfəlik tutumunun artırılması;

6.1.8.2.3.7. Azərbaycanda təşkil edilən beynəlxalq kütləvi tədbirlərin sayının artması;

6.1.8.2.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.8.2.4.1. beynəlxalq təcrübənin geniş təhlili və mövcud vəziyyətin dəqiq diaqnostikası və maraqlı tərəflərin əvvəlcədən cəlb edilməsi ilə tədbirlərin icra prosesində yarana biləcək çətinliklər azaldılacaqdır;

6.1.8.2.4.2. maliyyə çatışmazlığı riskinin aradan qaldırması üçün əlaqədar qurumlarla koordinasiyalı fəaliyyət qurulacaqdır;

6.1.9. insan resurslarının inkişafı: əmək bazarında formalaşmış ənənəvi yanaşmaların xidmət sektorunda peşəkarlığı zəif təşviq etməsi, mövsümilik amilinin peşə bacarıqlarının davamlılığına təsirləri və işçi axınlarının ifrat intensivliyi uzun müddət turizm sahəsində kadr potensialının inkişafına mənfi təsir göstərmişdir. Qeyd olunanları nəzərə alaraq turizm sahəsində kadr potensialının inkişafının daimiliyinin təmin edilməsi prioritet üzrə strateji baxış kimi müəyyən edilmişdir;

6.1.9.1. turizm sahəsinə aid təhsil proqramlarının inkişaf etdirilməsi:

6.1.9.1.1. əsaslandırma: bu siyasət çərçivəsində turizm sahəsinə aid təhsil proqramlarının inkişaf etdirilməsi, turizm ixtisaslarının əmək bazarının tələbləri ilə uzlaşdırılması, ikili diplom proqramlarının dəstəklənməsi nəzərdə tutulur;

6.1.9.1.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.9.1.2.1. Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində xarici tərəfdaş ali təhsil müəssisələri ilə beynəlxalq ikili diplom proqramlarının genişləndirilməsi;

6.1.9.1.2.2. turizm sahəsinə aid ixtisaslar üzrə ikili peşə təhsilinin tətbiq edilməsi;

6.1.9.1.2.3. turizm sahəsinə aid ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının beynəlxalq standartlara və əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması;

6.1.9.2. turizm sahəsində qısamüddətli təlim və kurs proqramlarının həyata keçirilməsi:

6.1.9.2.1. əsaslandırma: bu tədbir çərçivəsində peşə təlimi proqramının həyata keçirilməsi, turizm sənayesində yeni əmək fəaliyyətinə başlamaq istəyən şəxslərin praktiki biliklərinin genişləndirilməsi və onların bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulur;

6.1.9.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.9.2.2.1. turizm sahəsində peşə hazırlığı kurslarının təşkil edilməsi;

6.1.9.2.2.2. turizm sahəsində ixtisaslaşmış təlimlərin keçirilməsi;

6.1.9.3. turizm sahəsində kadr hazırlığı həyata keçirən təhsil müəssisələrinin infrastruktur bazasının yaxşılaşdırılması:

6.1.9.3.1. əsaslandırma: turizm sahəsində yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanması üçün təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının və təhsil infrastrukturunun müasirləşdirilməsi vacibdir. Bu fəaliyyət çərçivəsində turizm sahəsində ixtisaslaşmış təhsil müəssisələrinin maddi-texniki infrastrukturunun müasir standartlara uyğunlaşdırılması ilə bağlı tədbirlərin icrası nəzərdə tutulur;

6.1.9.3.2. görüləcək tədbir:

6.1.9.3.2.1. turizm sahəsində kadr hazırlığı üzrə ixtisaslaşmış təhsil müəssisələrinin (Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin, Bakı Turizm Peşə Məktəbi və Mingəçevir Turizm Kolleci) maddi-texniki bazasının və təhsil infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi;

6.1.9.3.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.9.3.3.1. turizm sahəsi üzrə təhsil proqramlarının beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması;

6.1.9.3.3.2. turizm sahəsi üzrə peşə təlimlərində iştirak etmiş şəxslərin sayının artırılması;

6.1.9.3.3.3. turizm sahəsində muzdla çalışan şəxslərin payında turizm sahəsi üzrə təhsil alan şəxslərin payının artırılması;

6.1.9.3.3.4. turizm ixtisası üzrə məzun olanların sayının artırılması;

6.1.9.3.3.5. turizm sahəsində ixtisaslaşmış təhsil müəssisələrinin infrastruktur bazasının təkmilləşdirilməsi;

6.1.9.3.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:

6.1.9.3.4.1. ikili diplom proqramının və ikili təhsil sisteminin tətbiqi ilə yüksək nəticə göstərən abituriyentlərin də turizm ixtisaslarını seçməsi təşviq ediləcəkdir;

6.1.9.3.4.2. maarifləndirmə, etibarlı tərəfdaşlıq, orta və uzun müddətli sövdələşmələr yolu ilə turizm sənayesi subyektlərinin təhsil layihələri üzrə əməkdaşlığa maraqları artırılacaqdır.

7. Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi

7.1. Dövlət Proqramına dair tədbirlərin icrasının aşağıdakı mənbələr hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur:

7.1.1. Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi;

7.1.2. beynəlxalq təşkilatların, donorların və fondların vəsaiti;

7.1.3. qanunla nəzərdə tutulan digər mənbələr.

7.2. Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə özəl investisiyaların cəlb olunması təşviq ediləcəkdir.

8. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsinə dair

TƏDBİRLƏR PLANI

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqanlar (qurumlar), fəaliyyət istiqamətlərinə uyğun olaraq	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
8.1. Turizm idarəetməsi							
8.1.1. Turizm sahəsində əlaqələndirmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi							
8.1.1.1.	Azərbaycan Respublikasında hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma və turizm siyasətinin uzlaşdırılması mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	RİNN	DTA, AZCON, AZAL, İN, DMX, DGK	2026 – 2028	Hava nəqliyyatı ilə sərnişindaşıma və turizm siyasətinin uzlaşdırılması üzrə qurumlararası işçi qrupun yaradılması və onun fəaliyyət planının hazırlanması və təsdiq edilməsi	Hava nəqliyyatı və turizm siyasəti üzrə əlaqələndirilmiş qərarvermə mexanizminin effektiv tətbiqi nəticəsində hədəf turizm bazarlarından ölkəyə gələn turist axınının artırılması	
8.1.1.2.	Hədəf turizm bazarlarından gəlmə turizmi təşviq etmək məqsədilə vizasız gediş-gəliş rejimi tətbiq olunan ölkələrin sayının artırılması	NK	XİN, DTA, XKX, DMX, DTX, DSX, DİN, İN, VSXİDA	2026 – 2030	Ümumvətəndaş pasportu əsasında hədəf turizm ölkələrinin vətəndaşlarına münasibətdə birtərəfli və ya qarşılıqlı qaydada vizasız gediş-gəliş rejiminin tətbiqi ilə bağlı lazımi dövlətdaxili	Ümumvətəndaş pasportu əsasında 28 hədəf turizm ölkəsinin vətəndaşlarına münasibətdə vizasız gediş-gəliş rejiminin tətbiqinin təmin edilməsi	Ümumvətəndaş pasportu əsasında 34 hədəf turizm ölkəsinin vətəndaşlarına münasibətdə vizasız gediş-gəliş rejiminin tətbiqinin təmin edilməsi

					prosedurların həyata keçirilməsi		
8.1.1.3.	Gəlmə turizmi məqsədilə çoxdəfəlik elektron vizaların verilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi	XİN	VXSİDA, RİNN, DMX, XKX, DTX	2026 – 2027	"ASAN Viza" sistemi haqqında Əsasnamə"yə uyğun olaraq çoxdəfəlik elektron vizaların verilməsi prosedurlarının təkmilləşdirilməsi	Razılaşdırılmış prosedurlar əsasında texniki təchizatın yenilənməsi	Turizm məqsədilə verilmiş çoxdəfəlik elektron vizaların sayında artıma nail olunması
8.1.1.4.	Gəlmə turizmi məqsədilə elektron viza (sərhəddə viza daxil olmaqla) rejimi tətbiq edilən ölkələrin sayının artırılması	XİN, XKX, DMX	VXSİDA, DTA, AZCON, AZAL	2026 – 2027	Sərhəddə viza rejiminin davamlılığının təmin edilməsi (xüsusilə, Körfəz ölkələrində daimi yaşayış icazəsinə malik üçüncü ölkələrin vətəndaşları üçün müşayiət tələbi olmadan), elektron viza rejimi tətbiq olunacaq yeni ölkələrin siyahısının müəyyən edilməsi	Sərhəddə viza rejiminin müddətsiz əsaslarla tətbiqinin nəzərdən keçirilməsi; siyahıya əsasən həmin ölkələrin vətəndaşlarının elektron viza almasının təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	Yeni ölkə siyahısında müəyyənləşdirilmiş ölkələrə elektron viza rejiminin tətbiq edilməsi
8.1.1.5.	Yeni "rəqəmsal səyyah" viza altnövünün təsis edilməsi	XİN	XKX, RİNN, DMX, VXSİDA, DTA	2027 – 2028	Bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, Azərbaycan Respublikasının Miqrasiya Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi	Layihənin razılaşdırılması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	Yeni viza altnövünün elektron formada tətbiqinə başlanılması

					layihəsinin hazırlanması		
8.1.1.6.	Turizm siyasətinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfəsinin artırılması və iqtisadiyyatın əlaqəli sahələrinin inkişaf siyasətləri ilə qarşılıqlı əlaqələndirilmə-sini təmin edən uzlaşdırma mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	DTA	İN, RİNN, XİN, ƏƏSMN, DMX	2026 – 2027	İxtisaslaşmış beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb edilərək, turizm siyasətinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfəsi və bu töhfənin artırılması potensialının diaqnostik qiymətləndirilməsi-nin aparılması	İxtisaslaşmış beynəlxalq məsləhətçi şirkət cəlb edilərək beynəlxalq təcrübənin təhlili və aidiyyəti dövlət qurumları ilə məsləhətləşmələr əsasında turizm siyasətinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfəsinin artırılması üzrə institusional və funksional mexanizmin layihəsinin hazırlanması	Turizm siyasətinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfəsinin artırılmasını təmin edən təkmilləşdirilmiş institusional və funksional mexanizmin formalaşdırılması
8.2. Tənzimləmə keyfiyyəti							
8.2.1. Turizm sənayesi subyektlərinin uçotunun və təsnifatının təkmilləşdirilməsi							
8.2.1.1.	Turizm sənayesi subyektlərinin reyestrinin aparılması mexanizminin təkmilləşdirilməsi	DTA	İN, RİNN	2027 – 2028	Turizm sənayesi subyektlərinin reyestrinin aparılmasına dair qaydaların təkmilləşdirilməsi	Müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Turizm sənayesi subyektlərinin uçotunun təkmilləşdirilməsi
8.2.1.2.	Turizm sənayesi subyektlərinin təsnifatının təkmilləşdirilməsi	DTA	İN, AİBNDA	2027 – 2029	Turizm sənayesi subyektlərinin təsnifatı konsepsiyasının hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Vahid turizm sənayesi təsnifat sisteminin formalaşdırılması
8.2.2. Turizm sahəsinin dayanıqlı keyfiyyət təminatı sisteminin qurulması							
8.2.2.1.	“Turizm haqqında”	DTA	Aidiyyəti dövlət	2026 – 2028	Beynəlxalq təcrübə və mövcud hüquqi	Qanunun təkmilləşdirilməsi,	Turizm sənayesi subyektlərinin

	Azərbaycan Respublikası Qanununun təkmilləşdirilməsi, turizm sənayesi subyektlərinin fəaliyyətinə dair minimum tələblərin və nəzarət mexanizmlərinin müəyyən edilməsi		orqanları (qurum-ları)		çatışmazlıqlar üzrə qiymətləndirmə hesabatının hazırlanması	turoperator, turagent, mehmanxana (hotel) və digər yerləşdirmə vasitələri daxil olmaqla turizm sənayesi subyektlərinin fəaliyyətinə dair minimum tələbləri və nəzarət mexanizmlərini nəzərdə tutan dəyişiklik layihəsinin hazırlanması, razılaşdırma və təsdiq üçün aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi	fəaliyyətini tənzimləyən minimum tələblərin və nəzarət mexanizmlərinin qanunvericilikdə təsbit edilməsi
8.2.2.2.	Turizm sahəsində istehlakçı hüquqlarının qorunması məqsədilə mübahisələrin həlli mexanizminin təkmilləşdirilməsi	DTA, AİBNDA	İN	2027 – 2030	Müvafiq sahədə istehlakçı hüquqlarının pozulma hallarının xarakteri nəzərə alınmaqla müvafiq normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihələrinin razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Turizm sahəsində daxil olan müraciətlərin alternativ və ya institusional mexanizmlər vasitəsilə həll olunması
8.2.2.3.	Mehmanxana (hotel) və digər yerləşmə vasitələri üçün normativ hüquqi aktlarla sanitariya və gigiyena ilə bağlı tələblərin müəyyən edilməsi	SN	DTA, İN	2027 – 2028	Mehmanxana (hotel) və digər yerləşmə vasitələrinin fəaliyyəti üçün sanitariya və gigiyena ilə bağlı tələblərin müəyyən edilməsi və tətbiqi ilə əlaqədar tələb olunan normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiqi üçün aidiyyəti üzrə təqdim olunması		Normativ hüquqi aktların təsdiq olunması

8.2.2.4.	Mehmanxana (hotel) və digər yerləşmə vasitələri üçün təhlükəsizlik və fövqəladə hallarla bağlı minimal tələblərin müəyyən edilməsi	FHN	DTA, İN	2027 – 2028	Müvafiq tələblərin müəyyən edilməsi və aidiyyəti normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiqi üçün aidiyyəti üzrə təqdim olunması		Normativ hüquqi akt layihələrinin təsdiq olunması
8.2.2.5.	Dağ və macəra turizmi fəaliyyətləri üzrə peşəkar bələdçilik və təhlükəsizlik sisteminin yaradılması	DTA	FHN, ETSN, DSX, GİN, DİN, İN, RİNN	2027 – 2030	Dağ və macəra turizmi fəaliyyətləri üzrə mövcud vəziyyətin, beynəlxalq standartların və peşə ehtiyaclarının qiymətləndirilməsi üzrə hesabatın hazırlanması	Peşə standartları, sertifikatlaşdırma, təhlükəsizlik, ilk yardım, marşrut idarəetməsi və operativ koordinasiya mexanizmlərinin hazırlanması və tətbiq edilməsi	Beynəlxalq standartlara uyğun fəaliyyət göstərən peşəkar dağ bələdçiliyi və təhlükəsizlik sisteminin formalaşdırılması
8.2.3. Nəqliyyat infrastrukturunun turizmin inkişafına töhfəsinin artırılması							
8.2.3.1.	Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə birbaşa hava nəqliyyatı əlaqələrinin coğrafiyasının genişləndirilməsi və uçuş tezliyinin (intensivliyinin) artırılması	RİNN	AZCON, AZAL, İN, DTA, XİN	2026 – 2030	Mövcud hədəf turizm bazarları üzrə əlavə müntəzəm aviareyslərin təşkili və birbaşa hava nəqliyyatı əlaqəsi olmayan hədəf turizm bazarlarla aviareyslərin açılması	Hər il azı 1 yeni hədəf turizm istiqaməti üzrə uçuşa başlanılması	Azı 4 yeni hədəf turizm istiqaməti üzrə uçuşların həyata keçirilməsi, mövcud uçuş istiqamətləri üzrə tezliyin (intensivliyin) 20 faiz artırılması
8.2.3.2.	Aviabilet qiymətlərinə	RİNN, AZCON, AZAL	İN, DTA	2026 – 2030	Birbaşa hava nəqliyyatı əlaqələrinin mövcud	Azı 10 hədəf turizm bazarı üzrə regional rəqib destinasiyalarla müqayisədə rəqabətqabiliyyətli aviabilet qiymətləri	

	əlçatanlığın artırılması				olduğu hədəf turizm bazarları üzrə aviabilet qiymətlərinin regional rəqib turizm destinasiyaları ilə müqayisədə rəqabətqabiliyyətliliyinin təhlil edilməsi, aviabilet qiymətlərinə mənfi təsir göstərən faktorların aradan qaldırılması üçün nəqliyyat və turizm sektorları üzrə xərc-fayda təhlillərinin aparılması	səviyyəsinə nail olunmaqla, ölkəyə gələn turistlərin sayının artırılmasının təmin edilməsi	
8.2.3.3.	Regionda yerləşən hava limanlarına yeni beynəlxalq uçuşların və aşağı büdcəli aviaşirkətlərin cəlb olunmasının təşviq edilməsi	RİNN	AZCON, AZAL, DTA, İN	2026 – 2030	Regionlarda yerləşən hava limanları üzrə beynəlxalq uçuşların və aşağı büdcəli aviaşirkətlərin cəlbi üçün mövcud imkanların və təşviq ehtiyaclarının təhlil edilməsi	Regionlarda yerləşən hava limanlarına beynəlxalq uçuşların və aşağı büdcəli aviaşirkətlərin cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlərin (hava limanı yığımları, yerüstü xidmət haqları və doluluq səviyyəsi üzrə təşviq və kompensasiya mexanizmi) müəyyənləşdirilməsi və razılaşdırılması	Regionlarda yerləşən hava limanlarının beynəlxalq sərnişindaşımada payının artması

8.2.4. Turizm sahəsində yeni tənzimləmə çərçivələrinin yaradılması							
8.2.4.1.	Dayanıqlı turizm, o cümlədən turizmdə iqlim fəaliyyəti ilə bağlı tənzimləmə mexanizminin yaradılması	DTA	İN, ETSN, RİNN və digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurum-ları)	2026 – 2028	İqlim dəyişikliyinin turizm sektoruna mümkün təsirlərinin, risklərinin və dayanıqlı turizm üzrə mövcud tənzimləmə mexanizmlərinin təhlil edilməsi	İqlim dəyişikliyinə uyğunlaşma və dayanıqlı turizm fəaliyyət planının təsdiq edilməsi	Fəaliyyət planının icrası
8.2.4.2.	“Turizm kəndi” konsepsiyası üzrə normativ hüquqi bazanın yaradılması	DTA	digər aidiyyəti dövlət orqanları (qurum-ları)	2026 – 2027	“Turizm kəndi” üzrə meyarların, xüsusi inkişaf prinsiplərinin və dövlət dəstəyi mexanizmlərinin hazırlanması		“Turizm kəndi” konsepsiyası ilə bağlı normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi
8.3. Regionlarda turizmin inkişafı və icmalar							
8.3.1. Xüsusi rejimli ərazilərdə turizmin inkişaf etdirilməsi							
8.3.1.1.	Dövlət qoruqlarında (abidələrin ərazilərində) dayanıqlı turizmin təşkil edilməsi	DTA, Md.N	“İçərişə-hər” DTMQİ, Şuşa Şəhəri DQİ, İN	2026 – 2030	Azı 4 qoruqda və ya abidənin ərazisində dayanıqlı turizmin inkişafı ilə əlaqədar ehtiyacların qiymətləndirilməsi	Dayanıqlı turizm çərçivəsinin və dövlət–özəl əməkdaşlıq mexanizmlərinin yaradılması	Azı 4 qoruqda və ya abidənin ərazisində yeni, dayanıqlı turizm xidmətlərinin yaradılması və inkişaf etdirilməsi
8.3.1.2.	Təbiət ərazilərində, o cümlədən milli parklarda dayanıqlı turizmin təşkil edilməsi	ETSN, DTA	İN	2026 – 2030	3 milli parkda (təbiət ərazisində) dayanıqlı və ekoloji turizmin inkişafı ilə əlaqədar ehtiyacların qiymətləndirilməsi	Dayanıqlı turizm çərçivəsinin və dövlət –özəl əməkdaşlıq mexanizmlərinin formalaşdırılması	3 milli parkda (təbiət ərazisində) yeni, dayanıqlı turizm xidmətlərinin yaradılması və inkişaf etdirilməsi
8.3.1.3.	Ov turizminin inkişafı məqsədilə ov	DTA	ETSN	2027 – 2030	Beynəlxalq təcrübə əsasında nümunəvi ov təsərrüfatı	Turizm potensialına malik ov təsərrüfatlarının	Azı 2 ov təsərrüfatının beynəlxalq standartlara uyğun

	təsərrüfatlarının yenidən qurulması				modelinin hazırlanması və təsdiq edilməsi	seçilməsi və infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi üzrə layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması	yenidən qurulması və istifadəyə verilməsi
8.3.1.4.	Naftalan şəhərində turizmin inkişaf etdirilməsi	DTA	SN, ETSN, SOCAR, NŞİH	2027 – 2030	Naftalan kurortu üzrə turizmin inkişafına dair strategiya sənədinin hazırlanması	Naftalan Regional Turizm Şurasının yaradılması və strategiyanın icrası üzrə Tədbirlər Planının təsdiq edilməsi	Azı 5 yeni turizm məhsulu və ya təcrübəsinin yaradılması və şəhər infrastrukturunun “yaşlılar üçün turizm” prinsiplərinə uyğunlaşdırılması
8.3.1.5.	Turizm potensialı olan kəndlərdə “turizm kəndi” konsepsiyasına uyğun olaraq turizm infrastrukturunun yaradılması	NK	DTA, İN, Md.N, RİNN, ƏƏSMN, YİHO və aidiyyəti dövlət orqanları (qurum-ları)	2027 – 2030	Turizm potensialına malik kəndlər üzrə Tədbirlər Planının təsdiq edilməsi	8 kənddə turizm əlaqəli infrastruktur işlərinin həyata keçirilməsi	Turizm xidməti göstərən ailə təsərrüfatlarının orta-illik gəlirlərinin artması
8.3.2. Regionlara turist səfərlərinin təşviq edilməsi							
8.3.2.1.	Regionlarda yerləşən əsas turizm məntəqələrinin nəqliyyat əlçatanlığının (keyfiyyətli avtomobil,	RİNN, AAYDA	DTA, AZCON, ADY, YİHO	2026 – 2030	Regionların turistlər üçün nəqliyyat əlçatanlığı baxımından ehtiyacların müəyyənləşdiril-məsi və təkliflərin təqdim edilməsi	Təkliflər əsasında Tədbirlər Planının razılaşdırılması və icrası	8 yeni turizm məntəqəsinin nəqliyyat əlçatanlığının təkmilləşdirilməsi

	avtobus və dəmiryolu əlaqəsi) artırılması						
8.3.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasına turist səyahətlərinin təşkili şərtlərinin təkmilləşdirilməsi	RİNN	DTA, AZCON, AZAL	2026 – 2028	Turoperatorlar tərəfindən Bakı–Naxçıvan–Bakı istiqaməti üzrə qeyri-müntəzəm (çarter) uçuşlarının həyata keçirilməsi şərtlərinin müəyyən edilməsi; turoperatorlara turizm zərfinin satışı şərtilə Bakı–Naxçıvan–Bakı reysi üzrə biletlərin sifarişini təmin edən satış modelinin hazırlanması		Naxçıvan Muxtar Respublikasına turist səyahətlərinin təşkil edilməsi şərtlərinin asanlaşdırılması
8.3.2.3.	Dəmir yolu bileti satışının Qlobal Paylama Sisteminə (GDS) inteqrasiyası	RİNN	DTA, AZCON, AZAL	2026 – 2030	ADY ilə GDS sisteminə qoşulmuş beynəlxalq şirkətlər arasında danışıqlara başlanılması		ADY ilə GDS arasında inteqrasiya işlərinə başlanılması
8.3.2.4.	Turistlər üçün gündəlik, həftəlik, aylıq dəmir yolu bileti paketlərinin, həmçinin destinasiyalar üzrə güzəştli bilet satışı təkliflərinin yaradılması	RİNN	DTA, AZCON, AZAL	2026 – 2030	Beynəlxalq təcrübənin araşdırılması		Gündəlik, həftəlik və aylıq bilet paketlərinin və il boyu qatar biletlərində müxtəlif güzəştli təkliflərin tətbiq edilməsi
8.3.2.5.	Regionlarda turizm informasiya xidmətinin genişləndirilməsi	DTA	YİHO	2026 – 2030	Əsas turist cəlb edən məntəqələr üzrə turist informasiya xidməti ehtiyacının qiymətləndirilməsi və hesabatın hazırlanması	Azı 3 ərazidə regional turizm idarəetməsi ilə birgə hibrid turist informasiya xidməti mərkəzlərinin yaradılması	Regionlarda turistlərin məlumatlandırılması, məmnuniyyətin yüksəldilməsi və turizm məhsullarına əlçatanlığın artırılması

8.4. Brend, marketinq və kommunikasiya						
8.4.1. Hədəf turizm bazarlarında təbliğatın genişləndirilməsi						
8.4.1.1.	Azərbaycan Respublikasının diplomatik, ticarət və mədəniyyət nümayəndəlikləri, diaspor təşkilatları və analoji qurumların Azərbaycan Respublikasının turizm imkanları barəsində məlumatlılığının mütəmadi olaraq artırılması, onlar tərəfindən təşviq edilməsi məqsədilə birgə əməkdaşlığın qurulması	DTA	XİN, İN, Md.N	2026 – 2030	Turizmin təşviqi üzrə qurumlararası birgə əməkdaşlıq mexanizminin yaradılması	Dövrün sonuna aidiyyəti qurumlar tərəfindən Azərbaycanın turizm imkanlarının tanıdılması ilə bağlı ümumilikdə 20 tədbirin təşkil edilməsi
8.4.1.2.	Hədəf bazarlarda Azərbaycan Respublikası turizm məhsullarının təşviqinə və tanıdılmasına yönəlmiş tədbirlərin (yol şoularının, xarici turoperatorlar, geniş izləyici auditoriyası olan bloqerlər,	DTA	İN, AZCON	2026 – 2030	Hədəf bazarlarda Azərbaycan turizm brendinə dair məlumatlılığın və əməkdaşlıqların sayının artması	Hədəf bazarlarda Azərbaycanı məhsul portfellərinə daxil edən turoperatorların və səyahət agentliklərinin sayının 10 faiz artması; tanışlıq səfərlərinin ardından Azərbaycanı turizm məhsulu kimi portfellərinə daxil edən iştirakçı şirkətlərin payının ümumi iştirakçıların minimum 15 faizini təşkil etməsi; yol şouları və tanışlıq səfərləri nəticəsində bağlanan əməkdaşlıq razılaşmalarının sayının (yerli şirkətlərdən sorğu ilə) 2030-cu ilə qədər 2026-cı illə müqayisədə minimum 15 faiz artırılması;

	influenserlər, tanınmış şəxslər və media nümayəndələri üçün tanışlıq səfərlərinin, media brifinqlərinin, konfransların, ölkəmizin turizm potensialına həsr olunmuş ziyafət axşamlarının və s.) təşkil edilməsi					tədbirlər nəticəsində bağlanan əməkdaşlıq razılaşmalarının sayının azı 20-ə çatdırılması; ildə azı 8 media tədbirinin keçirilməsi və 40-dan çox media nəşrinin əldə edilməsi; müxtəlif media vasitələrinin effektiv olduğu hədəf bazarlarda il ərzində Azərbaycanın turizm imkanları barədə minimum 80 məqalə və reklam yerləşdirilməsini təmin etməklə, ümumi oxucu auditoriyasının 8 milyon nəfəri əhatə etməsi; ildə azı 2 beynəlxalq səyahət şousunda (proqramında) Azərbaycanı cəlbedici destinasiya kimi təqdim etməklə, Azərbaycanın tanınmasının artması və ölkəyə olan turist marağının güclənməsi; birgə kampaniyalar vasitəsilə tərəfdaş şirkətlərin veb-saytları, elektron poçt bülletenləri, sosial media hesabları və satış nöqtələri kanalları üzərindən Azərbaycan turizm məhsullarına dair daxil olan sorğuların sayının hər il 10 faiz artırılması; hər il 3 ədəd olmaqla, qastronomiyayönümlü təbliğat tədbirlərində iştirakın təmin edilməsi
8.4.1.3.	Hədəf bazarlarda ixtisaslaşmış “B2B” turizm tədbirlərində, beynəlxalq turizm sərgilərində iştirak edilməsi və aparıcı turizm şirkətləri ilə	DTA	XİN, İN	2026 – 2030	İxtisaslaşmış “B2B” tədbirləri və beynəlxalq turizm sərgiləri vasitəsilə əməkdaşlıq qurulan turizm şirkəti nümayəndələrinin və hədəf auditoriya sayının artması	Tədbirlər nəticəsində bağlanan əməkdaşlıq razılaşmalarının sayının azı 50-yə çatdırılması; illik əsasda azı 20 beynəlxalq turizm sərgisində iştirakın təmin edilməsi

	birlikdə "B2B" marketinq kampaniyalarının həyata keçirilməsi					
8.4.1.4.	Çap mediası, televiziya, kino sənayesi, sosial media və rəqəmsal platformalar vasitəsilə, həmçinin açıq məkanda reklamlar, ictimai məkanlarda və ticarət mərkəzlərində reklamlar yerləşdirilməsi yolu ilə Azərbaycan Respublikasının turizm potensialının hədəf bazarlarda tanıdılması	DTA	XİN	2026 – 2030	Müvafiq vasitələrlə təbliğat tədbirlərinin həyata keçirilməsi	Beynəlxalq səviyyədə geniş izləyici auditoriyası olan bloger, influenser və media nümayəndələri tərəfindən Azərbaycan turizmi ilə bağlı il ərzində minimum 100 məzmun paylaşımının həyata keçirilməsi və ümumi auditoriya əhatəsinin 10 milyon izləyicidən artıq olması; film sənayesində, rəqəmsal platformalarda (sosial media, video, display) Azərbaycan turizminə dair məqsədli və yüksək əhatəli məzmunun istehsal edilməsi və illik məzmun əhatə dairəsinin azı 100 milyon baxışa çatdırılması; azı 5 qlobal televiziya və 2 "streaming" platformasında reklam kampaniyalarının yerləşdirilməsi və Azərbaycanın müsbət imicinin formalaşdırılması, həmçinin yayım platformalarında həyata keçirilən inteqrasiyalar vasitəsilə milyonlarla beynəlxalq auditoriyaya çıxış əldə olunması; hədəf bazarlarda sosial media platformaları üzərindən həyata keçirilən rəqəmsal reklam kampaniyaları vasitəsilə illik minimum 500 milyon təəssüratın (impression) təmin olunması; hədəf bazarlarda yüksək insan axını olan məkanlarda Azərbaycanın turizm brendinin tanıtımının gücləndirilməsi məqsədilə ildə minimum 2 hədəf bazar ölkəsində açıq

						məkanda reklam kampaniyasının həyata keçirilməsi	
8.4.1.5.	Onlayn səyahət platformaları, axtarış sistemləri və aviaşirkətlər, beynəlxalq tədbir təşkilatçıları və prodüser şirkətləri ilə əməkdaşlıq edilməsi və vizual məzmunun yaradılması	DTA	RİNN	2026 – 2030	Hədəf bazarlarda Azərbaycanın turizm destinasiyası kimi onlayn tanıdılmasının artırılması	Azı 5 hədəf bazar üzrə beynəlxalq onlayn səyahət platformaları ilə rəqəmsal marketinq kampaniyasının və 1 beynəlxalq aviaşirkətlə birgə tanıtım layihələrinin həyata keçirilməsi, kampaniyalar vasitəsilə ümumilikdə minimum 100 milyon rəqəmsal baxış və yüksək potensiallı auditoriyaya çıxışın təmin olunması; 20 turizm obyekti üçün virtual reallıq məzmununun yaradılması; rəqəmsal platformalarda paylaşılmış vizual məzmunun baxış və əhatə göstəricilərinin artırılması məqsədilə il ərzində minimum 300 yüksəkkeyfiyyətli foto və 50 videomaterialın istehsal edilməsi	
8.4.1.6.	Azərbaycan Respublikası üçün Turizm Səfiri Proqramının yaradılması	DTA	XİN	2026 – 2030	Turizm səfirlərinin iştirakı ilə Azərbaycana tanıtım səfərlərinin təşkili, sosial media və rəqəmsal platformalarda tanıtım kampaniyalarının həyata keçirilməsi	Azı 1 beynəlxalq tanınmış şəxsin Turizm Səfiri kimi cəlb edilməsi, minimum 5 birgə rəqəmsal məzmunun hazırlanması və azı 50 milyon baxış və yüksək əhatə göstəricilərinin əldə edilməsi	
8.4.2. Turizm sənayesinin brendləşməsinə dəstək verilməsi							
8.4.2.1.	Turizm sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin əqli mülkiyyət hüquqlarının	DTA	ƏMA, İN	2026 – 2030	Brendləşmə üzrə mühitin qiymətləndirilməsi, o cümlədən maarifləndirici materialların	Brendləşməni dəstəkləyən proqramın hazırlanması,	Əmtəə, xidmət və ticarət nişanlarının qeydiyyatı üçün müraciət edən turizm sənayesi

	qeydiyyatının təşviqi				hazırlanması və dəstək alətlərinin təkmilləşdirilməsi	300 sənaye subyektinin təlimlərə cəlb edilməsi	subyektlərinin sayının artırılması
8.4.2.2.	Azərbaycan Respublikasının aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) vahid milli turizm brendindən istifadəsi	NK	DTA, aidiyyəti dövlət orqanları (qurum-ları)	2026 – 2029	Vahid milli turizm brendindən istifadə ilə bağlı hüquqi mexanizmin hazırlanması və razılaşdırılması	Dövlət orqanları (qurumları) tərəfindən milli turizm brendindən istifadə edilməsi	
8.5. Turizm məhsulları və təcrübələri							
8.5.1. Təbiət və aktiv turizm növü üzrə turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi							
8.5.1.1.	Macəra (ekstremal) turizmi üzrə məhsulların formalaşdırıl-ması və təkmilləşdirilməsi	DTA	İN, ETSN, GİN, FHN, Müd.N	2026 – 2028	Macəra (ekstremal) turizmi üzrə məhsulların inkişaf potensialının qiymətləndirilməsi və təkliflər hazırlanması	Turizm sənayesi ilə idman təşkilatları, əlaqədar dövlət təşkilatları arasında əməkdaşlıq mexanizminin yaradılması, əlaqələndirmə, məlumatlandırma, marketinq və s. dəstəyin göstərilməsi	4 mövcud turizm məhsulunun beynəlxalq standartlara uyğun təkmilləşdirilməsi
8.5.1.2.	Dağ piyada (haykinq və trekinq) turizmi üzrə məhsulların formalaşdırıl-ması və təkmilləşdirilməsi	DTA	ETSN və digər aidiyyəti orqanlar (qurum-lar)	2026 – 2030	Mövcud 40 dağ piyada marşrutunun qiymətləndirilməsi və yeni potensial marşrutların müəyyən edilməsi	Əlavə 8 dağ piyada marşrutunun işarələnməsi, rəqəmsal xəritələndirilməsi, turistlər üçün əlçatanlığının artırılması, həmçinin seçilmiş marşrutlar üzrə baza düşərgələri (“base camp”) və yüngül turizm infrastrukturunun yaradılması	

8.5.1.3.	Vəhşi təbiət və biomüxtəlifliyin müşahidəsinə əsaslanan turizm üzrə məhsulların formalaşdırılması və təkmilləşdirilməsi	DTA	ETSN, DSX, FHN	2026 – 2030	Biomüxtəlifliyin müşahidəsi üzrə turizm potensialına malik ərazilərin müəyyən edilməsi	5 müşahidə ərazisinin turizm inkişaf konsepsiyasının hazırlanması	3 müşahidə ərazisində müşahidə marşrutları və yüngül turizm infrastrukturunun yaradılması
8.5.1.4.	Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasına aid bölməsində və digər su hövzələrində seçilmiş çimərliklərdə abadlıq işlərinin həyata keçirilməsi	DTA	YİHO və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027 – 2030	Hər il 5 çimərlik üzrə abadlıq işlərinin görülməsi	Dövr ərzində cəmi 25 çimərlikdə abadlıq işlərinin görülməsi və beynəlxalq standartlara cavab verən nümunəvi ictimai çimərliklərin yaradılması	
8.5.2. Mədəni turizm növü üzrə turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi							
8.5.2.1.	“Böyük İpək Yolu” turizm məhsulunun yaradılması və inkişaf etdirilməsi	DTA	AMEA, Md.N, XİN	2026 – 2028	“Böyük İpək Yolu” turizm marşrutunun məzmunun hazırlanması, təsdiq edilməsi və beynəlxalq tərəfdaşlarla əməkdaşlığın qurulması	“Böyük İpək Yolu” ilə əlaqədar turizm təcrübə məhsullarının yaradılması, turizm sənayesinə və beynəlxalq tərəfdaşlar üçün məlumatlandırma tədbirinin keçirilməsi	Regional və beynəlxalq “Böyük İpək Yolu” turizm məhsulunun turistlərə təqdim edilməsi
8.5.2.2.	Maddi və qeyri-maddi mədəni irs elementləri (dulusçuluq, şəbəkə, ipəkçilik, kəlağayı və s.) əsasında interaktiv turizm	DTA	Md.N	2026 – 2030	Maddi və qeyri-maddi mədəni irs elementləri əsasında interaktiv turizm təcrübəsi üçün potensial məhsulların müəyyən edilməsi	Tarix-mədəniyyət abidələri, qoruqlar, arxeoloji irs, ənənəvi sənətkarlıq nümunələri və digər irs elementləri əsasında interaktiv təcrübələri özündə	8 mədəni turizm məhsulunun istifadəyə verilməsi, dövrün sonuna 4 yerli, 1 beynəlxalq təbliğat tədbirinin (festival və s.) keçirilməsi

	təcrübəsinə əsaslanan mədəni turizm məhsullarının yaradılması və təbliğ edilməsi				və konsepsiyaların hazırlanması	əks etdirən mədəni turizm məhsullarının formalaşdırılması, təbliğat tədbirlərinin təşkil edilməsi	
8.5.2.3.	Dövlət qoruqlarında abidələrin bərpası və infrastruktur işlərinin görülməsi	DTA	İN	2027 – 2030	Bərpaya ehtiyacı olan abidələrin və infrastruktur ehtiyaclarının layihə smeta sənədlərinin hazırlanması	Bərpa və infrastruktur işlərinin mərhələli şəkildə həyata keçirilməsi	Abidələrin istismara verilməsi, yeni turizm infrastrukturunun yekunlaşdırılması və istismara verilməsi
8.5.3.Qış turizminin inkişaf etdirilməsi							
8.5.3.1.	Beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində dünya səviyyəli yarışların təşkili vasitəsilə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq qış turizm destinasiyası kimi tanıdılması	DTA	GİN	2027 – 2030	Beynəlxalq qış idman tədbirlərinin təşkili üzrə fəaliyyət planının hazırlanması və təsdiq edilməsi	Dövrün sonuna azı 16 beynəlxalq tədbirin keçirilməsi	
8.5.3.2.	Qış turizmi üzrə tanıtım məzmununun hazırlanması və yayımı, rəqəmsal marketinq və beynəlxalq reklam kampaniyalarının həyata keçirilməsi	DTA	GİN	2027 – 2030	Qış turizmi üzrə tanıtım məzmununun hazırlanması	Qış turizmi üzrə tanıtım məzmununun il ərzində 100 milyon hədəf auditoriyaya yayımının həyata keçirilməsi	

8.5.3.3.	Qış turizm məhsullarının və infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi	DTA		2027 – 2030	“Shahdag Hotel & SPA”-da yenidənqurma və əsaslı təmiri işlərinin həyata keçirilməsi; qış turizmi infrastrukturunun, o cümlədən kanat yolları və xizək eniş zolaqlarının inkişafı üzrə illik məsləhət və konsultasiya xidmətlərinin təmin edilməsi; qış turizminin inkişafı üzrə kadrların inkişaf etdirilməsi, hazırlıq prosesinin təşkili və onların dəstəklənməsi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi		
8.5.4. Sağlamlıq turizminin inkişaf etdirilməsi							
8.5.4.1.	Sağlamlıq turizminin inkişafı strategiyasının və fəaliyyət planının hazırlanması və icrası	SN	DTA, TƏBİB	2026 – 2030	Strategiyanın və fəaliyyət planının hazırlanması	Razılaşdırılması və təsdiq edilməsi	Strategiyanın və fəaliyyət planının icrası
8.5.4.2.	Tibb müəssisələrinin akkreditasiyası üzrə normativ hüquqi aktların tibbi turizm istiqamətində təkmilləşdirilməsi	SN	DTA, TƏBİB	2027 – 2028	Əhalinin sağlamlığının qorunması sahəsində normativ hüquqi akt layihələrinin, eləcə də tibb müəssisələrinin akkreditasiyası üzrə təkliflərin hazırlanması	Mövcud standart və beynəlxalq təcrübə əsas götürülərək qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi	
8.5.4.3.	Tibbi turizm xidməti göstərən müəssisələrin beynəlxalq akkreditasiya və sertifikatlaşma hazırlığının dəstəklənməsi	SN, TƏBİB	DTA	2026 – 2029	Tibbi turizm sahəsində beynəlxalq akkreditasiya potensialına malik müəssisələrin müəyyən edilməsi və mövcud	Seçilmiş müəssisələr üçün beynəlxalq keyfiyyət tanınma tələblərinə uyğun inkişaf planlarının hazırlanması və hazırlıq tədbirlərinin icrası	Tibbi turizm xidmətləri göstərən azı 5 müəssisənin beynəlxalq akkreditasiya prosesinə cəlb olunması və beynəlxalq

					uyğunluq vəziyyətinin qiymətləndirilməsi		etibarlılığının artırılması
8.5.4.4.	Sağlamlıq turizminin davamlı inkişafını dəstəkləmək məqsədilə tədbirlərin təşkil edilməsi	DTA	SN, TƏBİB	2027 – 2030	Sağlamlıq turizmi mövzusunda konfransın konsepsiyasının və təşkilati planının hazırlanması	İllik əsasda Sağlamlıq Turizmi Konfransının keçirilməsi	Dövrün sonuna 4 konfransın keçirilməsi
8.5.5. Qastronomiya turizminin inkişaf etdirilməsi							
8.5.5.1.	Azərbaycan Respublikasında qastronomiya festivallarının və tədbirlərinin təşkil edilməsi	DTA	YİHO	2026 – 2030	Qastronomiya-festivalları və tədbirlərinə dair təhlil və planlaşdırma işlərinin görülməsi	Azı 1 beynəlxalq qastronomiya-tədbirinin, seçilmiş qastronomiya regionlarında 5 festivalın təşkili	
8.5.5.2.	Seçilmiş ictimai iaşə müəssisələrinin beynəlxalq restoran bələdçilərinə inteqrasiyasının təmin edilməsi	DTA		2026 – 2030	Beynəlxalq restoran bələdçilərinə inteqrasiyası potensialına malik ictimai iaşə müəssisələrinin seçilməsi və qiymətləndirilməsi	500-ə yaxın ictimai-iaşə müəssisəsinin müştəri məmnunluğunu müəyyən edən sosial media platformalarına inteqrasiyasının dəstəklənməsi; 70 müəssisə barədə məlumatların beynəlxalq restoran bələdçilərinin məlumat bazalarına yerləşdirilməsi (“Gault and Millau”, “La Liste” və s.); 3 müəssisənin beynəlxalq restoran ölçmə-dəyərləndirmə sistemləri tərəfindən təyin edilmiş (“Ulduz”, “Açar”, “Gurman” və s.) sertifikata namizəd göstərilməsi	
8.5.5.3.	Aşpazların peşə qabiliyyətlərinin artırılmasının dəstəklənməsi, Kulinariya üzrə	DTA		2027 – 2030	100 aşpazın beynəlxalq dərəcəli sertifikat əldə etməsi məqsədilə	100 aşpazın beynəlxalq dərəcəli sertifikat əldə etməsi, növbəti 100 aşpazın	Dövrün sonuna 200 aşpazın beynəlxalq dərəcəli sertifikat əldə etməsi;

	Milli Komandanın beynəlxalq qastronomiya tədbirlərində təmsilçiliyinin təmin edilməsi				təlimlərə cəlb edilməsi; illik əsasda beynəlxalq statuslu açıq çempionatın keçirilməsi; illik əsasda azı 6 Milli Komanda üzvünün beynəlxalq yarışlarda iştirakının dəstəklənməsi; 1 aşpazın beynəlxalq hakimlik dərəcəsi əldə etməsinə dəstək verilməsi	müvafiq təlimlərə cəlb edilməsi; 2 beynəlxalq statuslu açıq çempionatın təşkili nəticəsində 200 aşpazın bilik və bacarıqlarının təkmiləşdirilməsi, 40 əcnəbi mütəxəssisin cəlb edilməsi yolu ilə təcrübə mübadiləsinin təmini; beynəlxalq yarışlarda (dünya çempionatı və regional yarışlar) iştirakın davam etdirilməsi və destinasiya stendi vasitəsilə ziyarətçilər arasında ölkənin qastronomiya irsinə dair məlumatlılığın artırılması; 2 aşpazın beynəlxalq hakimlik dərəcəsi əldə etməsinə dəstək verilməsi	dövrün sonuna 4 beynəlxalq statuslu açıq çempionatın keçirilməsi, 400 aşpazın iştirakının təmin edilməsi və bilik və bacarıqlarının təkmiləşdirilməsi, 80 əcnəbi mütəxəssisin cəlb edilməsi yolu ilə təcrübə mübadiləsinin təşkili, ümumilikdə 500 min nəfər beynəlxalq media əhatəsinin təmin edilməsi; dövrün sonuna beynəlxalq aşpazlar çempionatının ən yüksək 3 həddində təmsilçiliyin təmini, qastronomiya destinasiya stendi vasitəsilə 20 min ziyarətçiyə məlumatlar təqdim edilməsi, ümumilikdə, 1.5 milyon nəfərlik auditoriyanın əhatə olunması; dövrün sonuna 3 aşpazın beynəlxalq hakimlik dərəcəsi əldə

							etməsinin təmin edilməsi
8.5.5.4.	Qastronomiya sahəsi üzrə maddi-texniki təminatın və təcrübə mərkəzlərinin yaradılması	DTA		2026 – 2030	Bayıl Kulinariya Təcrübə Mərkəzinin və Tuğ Enoturizm Təcrübə Mərkəzinin (Şərab Zavodu və üzüm bağları) qurulması ilə bağlı təhlillər aparılması və təkliflər hazırlanması	Bayıl Kulinariya Təcrübə Mərkəzinin və Tuğ Enoturizm Təcrübə Mərkəzinin istifadəyə verilməsi	
8.5.5.5.	“Milli dadlar” elektron qastronomiya portalının təkmilləşdirilməsi	DTA	AMEA, MdN, RİNN	2026 – 2030	Azərbaycanın milli mətbəx irsinin elektron portalda toplanılması və sistemləşdirilməsi	“Milli dadlar” elektron qastronomiya portalındakı məlumatların beynəlxalq axtarış və süni intellekt sistemlərinə inteqrasiyası, portalın beynəlxalq və yerli arenada təbliğ edilməsi	
8.6. Rəqəmsallaşma, texnologiya və innovasiya							
8.6.1. Rəqəmsal dövlət turizm idarəetməsinin formalaşdırılması							
8.6.1.1.	Turizm İnformasiya Sisteminin yaradılması və inkişaf etdirilməsi	DTA	İN, RİNN	2026 – 2030	Turizm İnformasiya Sisteminin konseptual çərçivəsinin formalaşdırılması, Sistemin əsasnaməsinin hazırlanması və məqsədəuyğunluq rəyinin alınması	Normativ bazanın, texniki infrastrukturun yaradılması və inkişafı	Dövlət–dövlət, dövlət–biznes, dövlət–vətəndaş (turist) istiqamətləri üzrə rəqəmsal alətlərdən istifadənin artıması
8.6.2. “Rəqəmsal turizm destinasiyası” layihəsinin həyata keçirilməsi							
8.6.2.1.	Azərbaycan Respublikasının turizm baxımından	DTA	Md.N, ETSN, RİNN, İN	2026 – 2030	Müvafiq rəqəmsal platformaların müəyyən edilməsi, turizm nümayiş	Turizm sənayesi subyektlərinin e-ticarət bacarıqlarının inkişafı	Turizm sənayesi subyektlərinin (hotel, restoran və istirahət xidmətləri, habelə

	rəqəmsal platformalarda təmsilçiliyinin artırılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi				obyektləri və turizm sənayesi subyektləri üzrə mövcud məzmunun qiymətləndirilməsi və inkişaf ehtiyaclarının müəyyən edilməsi	turizm nümayiş obyektləri, turizm sənayesi subyektləri üzrə rəqəmsal platformalarda məzmun keyfiyyətinin artırılması ilə bağlı maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi	qısa müddətli kirayə və s.) rəqəmsal platformalarda təmsilçiliyinin yaxşılaşdırılması, turizm nümayiş obyektləri barəsində məzmunun təkmilləşdirilməsi
8.6.2.2.	Nəqliyyat vasitələri ilə sərnişindaşıma barədə məlumatların (hərəkət qrafiki, marşrut, dayanacaq və s.) "GTFS" formatında hazırlanması və mübadilə edilməsi	RİNN	AZCON, ADY, AZAL, DTA	2026 – 2029	Hava yolu, dəmir yolu, rayonlararası avtobus, metro, ictimai şəhər nəqliyyatı üzrə sərnişindaşımaya dair məlumatların (dayanacaq, marşrut, səfər və müntəzəm reyslərə dair digər məlumatlar) "GFTS" (General Transit Feed Specification) formatında hazırlanması	Hazırlanmış məlumatların açıq serverlərdə (opendata.az və s.) yerləşdirilərək və ya birbaşa olaraq "GTFS" formatında məlumatlarla işləyən platformalarla (məs. Google map, Rome2Rio və s.) mübadilə edilməsi	
8.6.2.3.	Turizm nümayiş obyektləri barədə audiobələdçilərin hazırlanması	DTA	Md.N, ETSN, Şuşa şəhəri DQİ	2026 – 2030	Audiobələdçi hazırlanacaq turizm nümayiş obyektlərinin siyahısının müəyyən edilməsi və həmin obyektlər üzrə 5 xarici dildə bələdçi mətnlərinin rəqəmsallaşdırıl-	Audiobələdçilərin QR kod və digər rəqəmsal alətlər vasitəsilə istifadəyə verilməsi	Audiobələdçilərlə təmin olunmuş turizm nümayiş obyektlərinin sayının artırılması

					ması və audio formata çevrilməsi		
8.6.2.4.	“Azerbaijan. travel” rəqəmsal turizm platformasının təkmilləşdirilməsi və inkişaf etdirilməsi	DTA	RİNN	2026 – 2030	“Azerbaijan.travel” platformasının mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi, ölkənin rəqəmsal inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq yeni inkişaf konsepsiyasının və funksional tələblərin hazırlanması	“Azerbaijan.travel” platformasının yenilənmiş dizayn və texnoloji infrastruktur əsasında qurulması, çoxdilli rəqəmsal xidmətlərin, interaktiv xəritələrin, rezervasiya və turist məlumatlandırma imkanlarının inteqrasiya edilməsi	Vahid milli rəqəmsal turizm platformasının formalaşdırılması, turistlərin məlumat əldəetmə, səyahət planlaşdırma və turizm xidmətlərinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi
8.6.3. Turizm innovasiya ekosisteminin formalaşdırılması							
8.6.3.1.	Turizm sənayesini dəstəkləyəcək innovasiya müsabiqələrinin təşkili və seçilmiş pilot layihələrin dəstəklənməsi	DTA	RİNN, İN	2027 – 2029	Turizm sənayesinin innovasiya ehtiyaclarının və innovasiya müsabiqəsinin keçirilmə qaydalarının (seçim meyarlarının) hazırlanması	Turizm sahəsində innovasiyanın tətbiqi üçün maliyyə dəstəyi mexanizmlərinin hazırlanması	Turizm innovasiya proqramının həyata keçirilməsi və dövr ərzində 3 layihənin uğurla tətbiq edilməsi
8.7. Turizm statistikası, məlumat əsaslı təhlil və tədqiqat							
8.7.1. Turizm statistikasının inkişaf etdirilməsi							
8.7.1.1.	Milli Hesablar Sisteminin “Turizmin Köməkçi Hesabı”na dair beynəlxalq tövsiyələr əsasında turizm	DSK	DTA	2026 – 2030	“Turizmin Köməkçi Hesabı” üzrə milli səviyyədə hesablanması tələb olunan əlavə statistik göstəricilərin müəyyən edilməsi	“Turizmin Köməkçi Hesabı” üzrə tələb olunan əlavə statistik göstəricilərin hesablanması üçün məlumatlar toplanılması	“Turizmin Köməkçi Hesabı” üzrə əlavə statistik göstəricilər də nəzərə alınmaqla məlumatların yayımlanması

	statistikasının təkmilləşdirilməsi						
8.7.1.2.	Dayanıqlı turizm yanaşması əsasında turizm statistikasının təkmilləşdirilməsi	DSK	DTA, İN, RİNN	2026 – 2028	Dayanıqlı turizm yanaşması ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi, statistik göstəricilər sisteminin hazırlanması	Dayanıqlı turizm yanaşması ilə bağlı müəyyən edilmiş göstəricilər üzrə statistik məlumatların əldə edilməsi üçün zəruri tədbirlər görülməsi, ehtiyac yarandığı təqdirdə statistik sorğuların keçirilməsi	Dayanıqlı turizm yanaşması əsasında əldə edilmiş statistik məlumatların yayımlanması
8.7.1.3.	Turizm statistikasına dair regional bölgüdə göstəricilərin siyahısının genişləndirilməsi	DSK	DTA	2026 – 2030	Regional səviyyədə tələb olunan əlavə statistik göstəricilərin siyahısının müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş əlavə göstəricilər üzrə statistik məlumatların toplanılması	Regional səviyyədə hazırlanmış əlavə statistik göstəricilər də nəzərə alınmaqla məlumatların yayım-lanması
8.7.1.4.	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi ilə bağlı metodoloji tövsiyələrin hazırlanması	DTA	DSK	2026 – 2027	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi ilə bağlı metodologiya layihəsinin hazırlanması, aidiyyəti üzrə razılaşdırılması	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi ilə bağlı metodologiyanın təsdiq edilməsi
8.7.1.5.	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsi metodologiyası əsasında rəsmi statistika müşahidəsinin təşkili	DSK	DTA	2027 – 2030	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsinə dair statistik məlumatların əldə edilməsi məqsədilə zəruri tədbirlər görülməsi	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsinə dair məlumatların toplanılması və emal edilməsi	Turistlərin təkrar səfərinin statistik ölçülməsinə dair əldə edilmiş məlumatların istifadəçilər arasında yayımlan-ması

8.7.1.6.	Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin rəsmi internet informasiya ehtiyatında turizmlə bağlı statistik göstəricilərin istifadə üçün səmərəli şəkildə təqdim olunmasının təkmilləşdirilməsi	DTA	RİNN, aidiyyəti orqanlar (qurum-lar)	2026 – 2028	Yeni statistik əhəmiyyətli məlumat mənbələrinin müəyyən edilməsi	Məlumat mənbələrindən məlumatların toplanılması, ötürülməsi və statistikanın formalaşdırılması	Statistikanın interaktiv paneldə vizuallaşdırılması
8.7.2. Turizm sahəsi ilə bağlı tədqiqatların, araşdırmaların aparılması və dəstəklənməsi							
8.7.2.1.	Tədqiqat layihələrinin dəstəklənməsi mexanizminin tətbiq edilməsi	DTA	AMEA, ETN, İN	2027 – 2030	Analitik məhsulların, tədqiqatların istiqamətlərinin müəyyən edilməsi, tədqiqatların təşviqi mexanizminə dair təkliflər hazırlanması	Təşviq mexanizminin tətbiqi yolu ilə analitik məhsulun hazırlanması, tədqiqatının aparılması və dəstəklənməsi	Tədqiqatların, analitik məhsulların təqdim edilməsi
8.7.2.2.	Beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə əməkdaşlığın genişləndirilməsi	DTA		2027 – 2030	Beynəlxalq elmi tədqiqat mərkəzləri ilə birgə elmi tədqiqat layihələrinin həyata keçirilməsi, konfransların və tədbirlərin təşkil edilməsi, mübadilə proqramlarının icrası, elmi	Dövr ərzində 2 tədqiqat layihəsinin və 1 beynəlxalq tədbirin həyata keçirilməsi	

					turizminin inkişafının dəstəklənməsi		
8.8. Turizmdə investisiyalar və dövlət–özəl əməkdaşlığı							
8.8.1. Turizm sahəsində əlverişli investisiya mühitinin yaradılması							
8.8.1.1.	Turizm fəaliyyəti ilə bağlı layihələrə investisiya təşviqi mexanizminin tətbiq edilməsi	DTA	İN, MN	2026 – 2027	Turizm fəaliyyəti ilə bağlı layihələrin “İnvestisiya təşviqi sənədinin verilməsi nəzərdə tutulan strateji investisiya layihələrinin istiqamətləri” siyahısına əlavə edilməsi və əlaqədar tədbirlərə dair normativ hüquqi aktların layihəsinin və turizm fəaliyyəti ilə bağlı minimal investisiya məbləğinə dair təkliflərin hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihəsinin razılaşdırılması, turizm fəaliyyəti ilə bağlı minimal investisiya məbləğlərinin sektorda investisiya mühiti nəzərə alınmaqla müəyyən edilməsi	Normativ hüquqi aktların təsdiqi və turizm fəaliyyəti ilə bağlı layihələrə “İnvestisiya təşviqi sənədi”nin verilməsinə başlanılması
8.8.1.2.	Yeni turizm və rekreasiya zonalarının, habelə müvafiq turizm mərkəzlərinin yaradılaraq infrastrukturla təmin edilməsi	DTA	İN, ETSN, DŞAK, RİNN, ADSEA, YİHO	2027 – 2030	3 yeni turizm və rekreasiya zonasının yaradılması; turizm və rekreasiya zonalarının tərkibində azı 3 turizm mərkəzinin yaradılması və baş	Baş inkişaf planına uyğun olaraq seçilmiş 3 turizm mərkəzinin infrastrukturun sosial, mədəni, inzibati, mühəndis-kommunikasiya təminatı sistemi, dövlət mülkiyyətində olan avtomobil yolları və yol-nəqliyyat	İnfrastrukturla təmin edilmiş turizm mərkəzlərində özəl investisiyanın cəlb edilməsi və dövlət–özəl tərəfdaşlığı layihələrinin icrası ilə sahibkarlıq fəaliyyətinin (yerləşmə, iaşə, əyləncə və s.)

					inkişaf planlarının hazırlanması	infrastrukturu, həmçinin turizm mərkəzinin fəaliyyət göstərməsini təmin edən digər obyektlər kompleksinin yaradılması	genişləndirilməsi üzrə işlər aparılması
8.8.1.3.	Turizm və rekreasiya zonalarının ərazisində mehmanxana-larda (hotellərdə) və digər yerləşmə vasitələrində xidmət göstərilməsi, sanatoriya-kurort müəssisələrinin fəaliyyətinə, qış idman növləri üçün stadion və arenaların fəaliyyətinə, konqreslərin və peşəkar salonların təşkili işinə dair investisiya layihələri çərçivəsində kredit təşkilatlarından manatla alınan kreditlər üzrə faiz subsidiyalarının verilməsi	MN, İN, ABİF	DTA	2026 – 2030	Turizm sahəsində investisiya layihələri üçün faiz subsidiyalarının ilkin hədəflərinin müəyyənləşdiril-məsi	Dövlət büdcəsindən “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə ayrılan vəsait çərçivəsində həmin Cəmiyyət vasitəsilə faiz subsidiyalarının verilməsi	

8.8.1.4.	Turizm fəaliyyəti sahələri üzrə investisiya potensialının təbliğ edilməsi	DTA	İN, YİHO	2026 – 2029	Turizm fəaliyyəti sahələri üzrə potensial investisiya layihələrinin müəyyən edilməsi	Müxtəlif vasitələrlə (G2B, B2B görüşlər, sərgilər, kataloqun hazırlanması və s.) turizm sahəsində potensial investisiya layihələrinin təbliğ edilməsi	
			8.8.2. Turizm sahəsində çevik və əhatəli təşviq çərçivəsinin yaradılması				
8.8.2.1.	Hava nəqliyyatı ilə qeyri-müntəzəm (çarter) uçuşların təşkilinə görə təşkilatçıların xərclərinin kompensasiyası ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması	DTA	RİNN, AZCON, AZAL, İN, MN	2026 – 2027	Subsidiya şərtlərinin müəyyən edilməsi və normativ hüquqi akt layihəsinin hazırlanması	Normativ hüquqi aktın təsdiq edilməsi	Subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması
8.8.2.2.	Hədəf turizm bazarları üzrə əlavə müntəzəm aviareyslərin təşkili ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması	DTA	RİNN, AZCON, AZAL, İN, MN	2026 – 2027	Subsidiya şərtlərinin müəyyən edilməsi və normativ hüquqi akt layihəsinin hazırlanması	Normativ hüquqi aktın təsdiq edilməsi	Subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması
8.8.2.3.	Turizm əhəmiyyətli tədbirlərin, o cümlədən konsert, əyləncəli proqramların təşkilinə görə tədbir təşkilatçılarının xərclərinin bir hissəsinin	DTA	İN, MN	2026 – 2027	Turizm əhəmiyyətli tədbirlərin meyarlarının və subsidiya şərtlərinin müəyyən edilməsi, normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi	Subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması

	kompensasiyası ilə bağlı subsidiya mexanizminin yaradılması						
8.8.2.4.	Yerləşmə xidmətlərinin infrastrukturu üzrə investorlara subsidiya dəstəyi verilməsi	DTA	İN, MN	2026 – 2030	Yeni tikilib istifadəyə verilən hər hotel otağına görə subsidiyanın verilməsi məqsədilə tələb olunan normativ hüquqi akt layihəsinin hazırlanması və razılaşdırılması	Normativ hüquqi akt layihəsinin təsdiq olunması və subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması	Yerləşmə vasitələrinin birdəfəlik tutumunun artması
8.8.2.5.	Turoperatorlara ölkəyə gətirilən əcnəbi turistlərə görə subsidiya verilməsi	DTA	İN, MN	2026 – 2027	Subsidiya şərtlərinin müəyyən edilməsi, normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi aktların təsdiq edilməsi	Subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması
8.8.2.6.	Turizm sahəsində fəaliyyət göstərən mikro və kiçik sahibkarlıq subyektlərinə subsidiya dəstəyinin verilməsi	DTA	KTN, ƏƏSMN, İN, MN	2026 – 2027	Subsidiya şərtlərinin müəyyən edilməsi, normativ hüquqi akt layihələrinin hazırlanması	Normativ hüquqi akt layihəsinin təsdiq edilməsi	Subsidiya mexanizminin tətbiqinə başlanılması
8.9. İnsan resurslarının inkişafı							
8.9.1. Turizm sahəsinə aid təhsil proqramlarının inkişaf etdirilməsi							
8.9.1.1.	Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində xarici tərəfdaş ali təhsil	DTA	ETN	2027 – 2030	İkili diplom proqramlarının əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və təhsilalanların sayının artırılması	Xarici tərəfdaş ali təhsil müəssisəsi ilə beynəlxalq 1 ikili diplom proqramının təşkili, dövr ərzində 40 tələbənin ikili diplom proqramından məzun olması	

	müəssisələri ilə beynəlxalq ikili diplom proqramlarının genişləndirilməsi						
8.9.1.2.	Turizm sahəsinə aid ixtisaslar üzrə ikili peşə təhsilinin tətbiq edilməsi	DTA	ETN	2026 – 2028	Peşə təhsili pilləsində ikili peşə təhsilinə (dual təhsil) ehtiyac olan turizm sahəsindəki ixtisasların siyahısının müəyyən edilməsi	Turizm sahəsinə aid ixtisaslar üzrə ikili peşə təhsilinin “dual təhsil” tətbiq edilməsi	
8.9.1.3.	Turizm sahəsinə aid ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarının beynəlxalq standartlara və əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması	ETN	ƏƏSMN, DTA	2026 – 2030	Müvafiq sahədə beynəlxalq təcrübənin və əmək bazarının tələblərinin öyrənilməsi	Dövr ərzində mövcud təhsil proqramlarının 30 faizinin beynəlxalq standartlara və əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, təsdiq və tətbiq edilməsi	
8.9.2.Turizm sahəsində qısamüddətli təlim və kurs proqramlarının həyata keçirilməsi							
8.9.2.1.	Turizm sahəsində peşə hazırlığı kurslarının təşkil edilməsi	DTA	ƏƏSMN, ETN	2026 – 2030	Ehtiyacların qiymətləndirilməsi	Peşə hazırlığı kurslarının təşkil edilməsi	İştirakçıların peşə hazırlığı kurslarından məzun olması
8.9.2.2.	Turizm sahəsində ixtisaslaşmış təlimlərin keçirilməsi	DTA	ETN, İN	2026 – 2030	Turizm sənayesində ixtisaslaşmış təlim ehtiyaclarının və prioritet istiqamətlərin müəyyən edilməsi	Turizm sənaye nümayəndələrinin ixtisaslaşmış təlim proqramlarına cəlb edilməsi	Turizm sənayesində peşəkar bilik və bacarıqların, xidmət keyfiyyətinin və əmək bazarının tələblərinə uyğun insan kapitalının inkişaf etdirilməsi

8.9.3. Turizm sahəsində kadr hazırlığı həyata keçirən təhsil müəssisələrinin infrastruktur bazasının yaxşılaşdırılması							
8.9.3.1.	Turizm sahəsində kadr hazırlığı üzrə ixtisaslaşmış təhsil müəssisələrinin (Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetinin, Bakı Turizm Peşə Məktəbi və Mingəçevir Turizm Kolleci) maddi-texniki bazasının və təhsil infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi	DTA	İN	2026 – 2029	Müvafiq təhsil müəssisələrinin mövcud vəziyyətinin araşdırılması, təhsillə bağlı maddi-texniki bazasının və infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi məqsədilə təkliflər hazırlanması	Müəyyən olunmuş təkliflərin həyata keçirilməsi üçün lazım olan hüquqi, maliyyə və əmlak məsələlərinin həll edilməsi	Turizm sahəsində kadr hazırlığı üzrə ixtisaslaşmış təhsil müəssisələrinin təhsillə bağlı maddi-texniki bazasının və infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi

9. Akronimlər

AAYDA – Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
ABİF – Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində “Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
ADSEA – Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi
ADY – “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
AİBNDA – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi
AMEA – Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
AZAL – “Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
AZCON – Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdinqi
DGK – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
DİN – Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi
DMX – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti
DSK – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
DSX – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
DŞAK – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi
DTA – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi
DTX – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti
ETN – Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi
ETSN – Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
ƏƏSMN – Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
ƏMA – Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi
FHN – Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi
GİN – Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi
“İçərişəhər” DTMQİ – “İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi
İN – Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
KTN – Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
Md.N – Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi
MN – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi
Müd.N – Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi
NK – Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
NŞİH – Naftalan Şəhər İcra Hakimiyyəti
RİNN – Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi
SN – Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi
SOCAR – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti
Şuşa Şəhəri DQİ – Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi
TƏBİB – Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi
VXSİDA – Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi
XİN – Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi
XKX – Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti
YİHO – Yerli icra hakimiyyətləri orqanları